

Plečnikova odličja 2022

Smisel arhitekture

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Victor Hugo je zapisal:

»Bila je slutnja, da spremeni človeška misel z obliko tudi način izražanja; da se glavna misel posameznih generacij ne bo več pisala z istimi sredstvi in na isti način; da se bo tako trdna in trajna kamnita knjiga umaknila še trdnejši in trajnejši papirnati knjigi ... In res je stavbarstvo s početka vseh stvari pa vse do petnajstega stoletja po krščanskem štetju velika knjiga človeštva; v njem odsevajo različne poglavitne razvojne stopnje, bodisi kot sile bodisi kot razumnost ... V petnajstem stoletju se vse spremeni. Človeška misel najde sredstvo, s katerim se ne ovekoveči samo trajneje in trdneje, temveč tudi preprosteje in laže. Stavbarstvo je pahnjeno s pres-knjiga ubije stavbo ...

Nikarte se varati, arhitektura je mrtva, ubila jo je tiskana knjiga.«

Tale uvodnik je moj zadnji na poziciji krmarja barke Plečnikovih odličij. Zamenjal me bo kolega Boštjan Vuga, ki bo prevetрил koncept delovanja Sklada, kar me zelo veseli in mu želim veliko uspeha, pa tudi veselja pri delu.

Kot po navadi, se niti letos ne morem izogniti aktualnim razmeram v arhitekturi in družbi.

Zadnjih dobrih dvajset let – novo tisočletje – res težko ocenjujem kot pozitivno obdobje. Saj razumem, šlo naj bi za dekadenco pred nekim koncem. Koncem sveta? Katerega sveta?

Svet ni planet, je nekaj bolj individualnega, specifičnega. Moj svet je drugačen, kot je svet kitajskega delavca ali angleške kraljice. Delimo si planet, ne pa sveta. Beseda svet je povezana z besedama sveto in svetloba. To je sporočilo zgodovine, kulture in civilizacije, namreč, da vulgarni materializem ni imperativ znanstvene ere, da obstajajo globlje povezave, med katerimi je ena od oblik arhitektura, druga govorjeni in pisani jezik, vsem skupaj pa bi lahko rekli kultura. Znotraj obzorja kulture se vedno znova postavlja vprašanje odnosa med arhitekturo in jezikom. Arhitektura je bila, kot pravi Hugo, nekoč »velika knjiga človeštva«. Pa danes?

Alvar Aalto je leta 1950 izjavil, da horoskop arhitekturi ne napoveduje nič dobrega. V času covida, na začetku tretjega desetletja v tretjem tisočletju, so

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Victor Hugo je zapisal:

napovedi o prihodnosti arhitekture še bolj črne. Niso pa te kataklizmične napovedi za prihodnost arhitekture nič posebej novega. Omenjeni Victor Hugo je v Notredamskem zvonarju, ki je izšel leta 1831, zapisal "ceci tuera cela" (to bo ubilo ono); napoved smrti arhitekture.¹

Torej naj bi bila arhitektura mrtva že kakih petsto let. Oprostite, a se ne strinjam. Arhitektura je hočeš nočeš zelo živa in prisotna, saj se ji ne da izogniti, njeni odsotnosti pa še toliko manj. Ujeti smo vanjo. Če smo v prostoru, kjer je arhitektura dobra, npr. v Dubrovniku ali v Plečnikovi Ljubljani, spodbuja v nas pozitivna občutja, nas osrečuje. Če pa smo v prostoru brez arhitekturne kakovosti, npr. v zanemarjenem predmestju grdih hiš, smo nesrečni. V tem smislu ima arhitektura ontološki pomen. Kreira obliko idejam, potrebam ..., njen cilj je smiseln in uporaben, človeku namenjen svet.

Moja teza je, da je kulturni pristop za arhitekturo (pa tudi za družbo kot celoto) stalnica, ki se po vsaki krizi izkaže kot središče smisla izhoda iz nje. Kot feniks se je še vsakokrat doslej dvignil iz pepela, pa naj je šlo za konec tisočletne civilizacije, kot pri zatonu antike, ali za vojne, verske zlome, epidemije, revolucije, kot so meščanska ali industrijska in tako naprej. Tudi danes, v postcovidnem obdobju, se pojavljajo preroki, ki razglašajo, da nič nikoli ne bo kot

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Victor Hugo je zapisal:

prej in da je konec arhitekture kot kulturne prakse. Zamenjala naj bi jo arhitektura, ki se jo da meriti z ekonomskimi, ekološkimi, zdravstvenimi in drugimi kriteriji. Moč sprememb naj bi bila pač prevelika za šibko moč kulture.

Morda. A zgodovina pravi drugače. Kot rečeno, ko je del njene vloge zamenjala knjiga, se je zdelo, da arhitektura ne bo preživela. Ko je klasični jezik zamenjala industrijska estetika, je bilo podobno. Tudi mesta in teritorij na splošno so šli skozi podobne procese. Gradnja jezov hidroelektrarn, avtocest, velikanskih industrijskih in logističnih središč in tako naprej, je brez ali s premalo arhitekture prekriila območja, ki so vidna iz vesolja. Pa je kljub temu kakovost bivanja usodno vezana na kulturni potencial okolja; ambientov, hiš, javnih prostorov, mest in vasi. Arhitektura in navsezadnje vsa umetnost je vedno delo za drugega. Arhitektura brez uporabnikov nima smisla, njen smisel je dobrobit ljudi in sveta. In prav ta smisel je poslanstvo arhitektk in arhitektov, ki se ne obrabi.

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Iskrene čestitke nagrajencem, nominirancem in vsem, ki imamo radi arhitekturo!

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Mihael Dešman

Založnik / Zavod DESSA / Sklad Jožeta Plečnika

Uredniki / Andrej Hrausky, Miha Dešman, Marinka Škrilec

Fotografije / arhivi avtorjev

Lektura / Marjeta Vozlič

Oblikovanje / Žak Prinčič

Tisk / Collegium Graphicum

Ljubljana, 2022

Naklada 300 izvodov

ISSN 2712-5203

Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

Victor Hugo je zapisal:

^[1] Victor Hugo, Notredamski zvonar, Zbirka Svetovni klasiki 17, Založba Mihelač, 1992, prev.: Janko Tavzes

^[2] Victor Hugo je zapisal:

^[3] »Bila je slutnja, da spremeni človeška misel z obliko tudi način izražanja; da se glavna misel posameznih generacij ne bo več pisala z istimi sredstvi in na isti način; da se bo tako trdna in trajna kamnita knjiga umaknila še trdnejši in trajnejši papirnati knjigi ... In res je stavbarstvo s početka vseh stvari pa vse do petnajstega stoletja po krščanskem štetju velika knjiga človeštva; v njem odsevajo različne poglavitne razvojne stopnje, bodisi kot sile bodisi kot razumnost ...

^[4] V petnajstem stoletju se vse spremeni. Človeška misel najde sredstvo, s katerim se ne ovekoveči samo trajneje in trdneje, temveč tudi preprosteje in laže. Stavbarstvo je pahnjeno s pres-knjiga ubije stavbo ...

^[5] Nikarte se varati, arhitektura je mrtva, ubila jo je tiskana knjiga.«

Slavnostni nagovor ob podelitvi

Spoštovani!

Ko govorimo o Plečnikovih odličjih, govorimo o arhitekturi. In ko govorimo o arhitekturi, ne govorimo samo o hišah, zgradbah, bivališčih, ampak – in o tem smo se nekoč že prepirali – govorimo o življenju, o njegovi umeščenosti v prostor in čas, govorimo o materialnosti, o ustvarjanju, oblikovanju prostora, o strukturah in procesih, ki omogočajo življenje. Danes nameravam spregovoriti nekaj besed o nečem, kar, vsaj na prvi pogled, ne asociira z arhitekturo in urbanizmom. Govoriti nameravam o ruševinah, tudi o razvalinah in podrtijah. Pravzaprav ta razsežnost grajenega prostora nikoli ni bila v ospredju mojega zanimanja, zgodbo o arhitekturi in urbanizmu sem vedno razumel kot zgodbo o ustvarjanju in ne rušenju, pozoren pa sem postal nanjo, ko sem naletel na članek izraelskega arhitekta Eyala Weizmana o forenzični arhitekturi (*Forensic architecture: Notes from Fields and Forums*). Avtor svoj prispevek začinja s piramidami v Gazi, na koščku okupiranega palestinskega ozemlja s palestinsko avtonomijo. Pravi, da so piramide v Gazi rezultat srečanja med dvema elementoma, ki sta domača v teh krajih – med trinadstropno stanovanjsko zgradbo, v katerih prebivajo palestinski begunci, in oklepnim buldožerjem Caterpillar D9. Ta buldožer ima razmeroma kratko »roko« in ko kroži okoli hiše, lahko podre le zunanje stene in nosilne stebre, ne more pa doseči notranjih. Hiše se sicer zrušijo, vendar, ker notranji stebri ostajajo nedotaknjeni, rušitev povzroči učinek piramide, sicer ne tako simetrične in urejene, kot so piramide v Gizi. Ruševine v obliki piramid razkrivajo vse razsežnosti gradnje, sestave malte in betonov, konstrukcijo, nepravilnosti, dajo material forenzični arhitekturi, ko sklepa o načinu gradnje hiše iz njenih ruševin. Tako porušene zgradbe dajejo vtis arheološkega najdišča.

Ko danes gledamo raketirana in obstreljevana mesta v Ukrajini (Kijev, Harkov, Mariupol), vidimo velike armirano betonske skelete stanovanjskih zgradb, ki so preživelii bombe in rakete, porušeno pa je skoraj vse, kar je bilo nanje vpeto in pripeto, brez fasad boljčijo v nas kot z velikimi praznimi očmi, tu in tam še vidimo

ostanke stanovanjske opreme, ki pričajo, da je bilo tu še pred kratkim življenje, danes pa je to mesto strahov. In se vprašamo, kakšen smisel ima sla po osvajanju in obvladovanju nečesa, kar ste pred tem porušili, uničili, pobili in izgnali življenje? To, kar želimo osvojiti, moramo najprej uničiti. To je tragedija v čisti obliki! Urbanocid, ne prvi v zadnjih desetletjih, spomnimo se Vukovarja, Sarajeva, Groznega, ki iz mesta napravi ruševino, ljudi pa spremeni v begunce, če jih v smrt ne pospremijo bombe, je priča, je priložnost za forenzično arhitekturo – za raziskovanje uničenja, za raziskovanje ruševin, za dokazni material, ki mora ljudi, ki so ga zagrešili, pripeljati pred roko pravice.

Spoštovani, seveda ruševine, razvaline in podrtije niso samo rezultat vojn kot najbolj samouničevalnih oblik človeškega bivanja, najdemo jih tudi drugje. Pravzaprav jih najdemo povsod v našem »normalnem« življenju. Že kratek sprehod po kateremkoli mestu nam razkrije kakšno razvalino ali podrtijo, zapušče-no in zanemarjeno zgradbo, hišo strahov, opuščeno gradbišče ali nedokončan projekt. Pravzaprav, če smo dosledni in skrajni – vsaki zgradbi grozi, da bo enkrat postala ruševina. V tem mestu je mogoče najbolj znan takšen objekt Plečnikov stadion, da ne govorimo številnih drugih zgradbah ali predelih, ki so umaknjeni očesu javnosti. Ne opazimo jih in ne posvečamo se jim, ker smo vsi skupaj ujeti v opredelitve arhitekture in urbanizma kot dejavnosti, ki načrtuje, gradi, oblikuje in ustvarja, razvija novo, ga umešča v urbane strukture in zadovoljuje naše potrebe. Torej, arhitektura in urbanizem sta praksi gradnje in ne destrukcije.

To pa ni edini razlog. Vse preveč smo ujeti v poenostavljeno dojemanje razmerij med »statiko« in »dinamiko« urbanih struktur oz. form in življenjem, ki se odvija v njih. Na neki način smo vsi še vedno »nezavedni funkcionalisti« – predpostavljamo, da grajene urbane strukture oziroma forme omogočajo tekoče funkcioniranje našega življenja, če že hočete, od intimnosti spalnice pa do prostorov, v katerih

delamo, se izobražujemo, se gibamo, zadovoljuje-mo svoje športne, kulturne in ne vem še katere druge potrebe. Vendar je realnost drugačna. Grajene strukture so razmeroma trajne in stabilne, medtem ko so družbeni procesi, in življenje na splošno, bistveno bolj fleksibilni in se spreminjajo precej hitre-je kot grajene strukture. Urbane forme in življenje, ki poteka v njih, se pravzaprav nikoli ne ujemajo povsem. Tovarna lahko hitro propade, vendar tovarniška zgradba ostaja soočena s potencialom nove rabe, prilagoditve ali z usodo ruševine oz. podrtije. Barakarsko naselje ob robu mesta se nemara lahko spremeni v predmestno idilo, nekoč imeniten blok lahko postane socialni problem. Upal bi si trditi, da je le malo zgradb starejših od 100 nemara celo 50 let, ki niso doživele sprememb v namembnosti, da ne govorimo o gradbenih posegih vanje.

V nekaterih drugih okoljih so razmere še bolj dra-stične. Pravijo, da je Detroit na vrhu deindustriali-zacije tako imenovanega ameriškega »zarjavelega pasu/rust belt« (nekoč »zelenega«) izgubil več kot polovico prebivalstva, celim mestnim predelom, v katerih je še životarilo nekaj ljudi, so bile ukinjene komunalne storitve, kot je oskrba z vodo, opustele zgradbe so propadale, mesto se je spreminjalo v ruševino. Govorimo o tako imenovanih skrčenih mestih (*shrinking cities*) ali celo o mestih duhov (*ghost cities*), s katerimi urbani sociologi opisujejo socioekonomski in urbani propad številnih mest v ZDA in v nekdanji vzhodni Nemčiji. Problem je širši, kot se zdi. Po enem od urbanih poročil EU je od 220 velikih in srednje velikih mest kar 57 odstotkov in 54 odstotkov večjih urbanih območij v letih ob pre-lomu stoletja beležilo upad prebivalstva. V vzhodni Evropi naj bi se od 67 skrčilo kar 53 mest. Opustela stanovanja in tovarniška območja se hitro spremi-njajo v podrtije in ruševine.

Zakaj navajam vse to? Zato, ker želim opozoriti, da ruševine, podrtije in raznorazni »disfunkcionalni« pro-stori, razne »zajede« in preostanki pozidanih površin, ki ne služijo ničemur, niso anomalija, ampak tako re-koč konstitutiven del mesta oz. urbanega. So rezultat

nikoli povsem dosežene harmonije med urbanimi for-mami in življenjskimi procesi, ki jih oblikujejo in hkrati potekajo v njih. So dialektika statike in dinamike urba-nega življenja.

Če so ruševine del urbanega tkiva, se seveda zastavlja vprašanje, kaj početi z njimi. Eden od naj-bolj samoumevnih odgovorov je lahko – nič, pre-pustiti spontanosti, da opravi svoje, dopustiti, da se iz ruševine razvije nekaj novega, kar bo ustvarjalo potrebe in zadovoljevalo potrebe, vendar je to samo možnost, za katero ni nujno, da se zgodi. Večja ver-jetnost je celo, da se ne zgodi nič, da smo dopustili izničenje prostora.

Druga možnost je, začeti iz nič – zradirati in počisti-ti, zgraditi nekaj novega in drugačnega, vzpostaviti kontinuiteto, zatreti spomin. Takšno zatrtje spomi-na, sicer na drugem, pa vendarle z urbanizmom in mestom povezanim področjem doživljamo prav se-daj s poskusom, da bi spomenike polpretekle dobe zaprli za muzejsko ograjo, jih naredili za mrtev spo-min in izločili iz javnih prostorov.

In tretja možnost, ruševini ali razvalini je treba priz-nati veljavo, vrednost in pomen, jo vrniti v življenje mesta, ji omogočiti, da se obnovi za nove vsebine in pomene, da z novim vzpostavi diskontinuiteto in spomin, ki prepoznava historične plasti mesta. Me-taforično bi lahko dejali, da so ruševine neke vrste »rane«, ki so jo mestu prizadejali vedno znova se spreminjajoči se tokovi življenja. Zato je prenova, ki priznava kontinuiteto in spomin, obenem pa je drzna v rešitvah – celjenje ran mesta. In ob letošnji podelitvi Plečnikovih odličij bi to želel še posebej poudariti.

Vsem prejemnicam in prejemnikom Plečnikovih odličij iskreno čestitam, vsem vam pa želim obilo uspeha in radosti v delu, ki ga opravljate!

Hvala za pozornost!

Dr. Pavel Gantar

Končno poročilo žirije

Plečnikove nagrade in priznanja so odraz v stroki vzpostavljenih vrednot, ki jih pooseblja vsakokratna žirija. So tudi odraz stanja v stroki, saj je njihov nabor in izbor pogojen s prijavi in dejansko produkcijo arhitekturnih del. Kljub povečani arhitekturni produkciji v zadnjih letih se seznam primernih kakovostnih izvedenih del ne povečuje. To priča tudi podatek o razmeroma majhnem številu prijavljenih aktualnih realiziranih projektov na letošnji razpis. Ravno nasprotno pa lahko ugotovljamo za dela, ki predstavljajo prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture. Teh je bilo skoraj toliko kot arhitekturnih realizacij. Slednje bi lahko pripisali dejanskemu stanju zmožnosti ustvarjanja kakovostne arhitekture v dani družbenopolitični in kulturni realnosti pa tudi o konsenzu glede kakovostne arhitekture v stroki, ki se zaveda visoko nastavljenih kriterijev za Plečnikova odličja ter avtorjem za marsikatera dela vklopi samoevalvacijski sistem. To je po eni strani dobro, saj priča o visoki ravni kritičnosti in samokritičnosti v polju arhitekture, po drugi strani pa je zaskrbljujoče, saj so možnosti za realizacijo zares kakovostnega arhitekturnega dela omejene. Razlogi za veliko število del s področja arhitekturne publicistike in tistih, ki predstavljajo prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture gre verjetno pripisati vse večji ozaveščenosti stroke o lastni identiteti, zgodovini in avtonomiji ter nujnosti vzpostavljanja aktivnega dialoga, prezentaciji in institucionalizaciji arhitekture kot kulturne dobrine.

Razveseljuje tudi dejstvo, da je na razpis prispelo kar nekaj del, katerih avtorji predstavljajo najmlajšo generacijo slovenske arhitekture. Ta se je bila primorana vzpostaviti skozi serijo družbenih kriz (finančne, okoljske, zdravstvene ...), ki so močno zarezale v polje arhitekturnega ustvarjanja, vzpodbudile prespraševanje vloge in odgovornosti arhitekturnega poklica ter nenazadnje tudi organiziranja same arhitekturne prakse. Slednje vedno bolj širijo polje svojega delovanja – se premikajo od biroja k agenciji, od avtonomije k dialogu, mediiiranju med različnimi deležniki, skrbi za dediščino, ohranjanju kvalitetnega grajenega in naravnega prostora ter ozaveščanju vseh vpletenih skozi primer, ne glede na velikost projekta. Prav slednje – ozaveščanje skozi visoko kvalitetno grajeno intervencijo v obstoječem tkivu, bodisi v anonimni ali znani arhitekturi, je tisto, kar tem projektom daje arhitekturno, materialno in družbeno odpornost.

V naboru prispelih predlogov gre za vrsto kakovostnih arhitekturnih del, kar nekaj med njimi pa je izredno kakovostnih. Pri večini med njimi gre za realizacije, ki izhajajo iz javnih natečajev. In prav na tem mestu je potrebno ponovno opozoriti na pomembnost natečaja kot edinega postopkovnega sredstva, ki omogoča izbor najbolj kakovostnih arhitekturnih rešitev. Kljub temu, da smo vsakih nekaj let priča napadom na stroko, ki skušajo ukiniti arhitekturne, krajinskoarhitekturne in urbanistične natečaje, pa z vsakim posameznim izvedenim natečajem ugotavljamo, da gre za nenadomestljiv

instrument, ki ima potencial, da vedno znova omogoča arhitekturne presežke.

Naslednja pomembna ugotovitev je, da je velika večina nagrajenih in nominiranih realizacij s področja prenove. V evropskih državah se delež gradbenih dejavnosti, vezanih na obstoječ stavbni fond povečuje, delež, ki predstavlja novogradnje, pa je četrtinski. Poleg tega je skoraj tri četrtine stavbnega fonda starega med 15 in 50 let, kar narekuje potrebo po skrbi, obnovi in zagotavljanju kulturne kontinuitete, ki je zapisana v njem. Na letošnji razpis je prispelo 14 aktualnih realizacij, med katerimi je bilo povezanih s prenovo kar 10. Čeprav je k prenovi možno pristopati na različne načine, od strogega konzervatorskega pristopa do bolj svobodnih celostnih prenov v smeri ponovne uporabe, med predlogi lahko prepoznamo visoko zavest o pomenu dediščine in njene pomembne vloge za kulturno identiteto nekega prostora. Zato ni presenetljivo, da dve Plečnikovi odličji za realizacijo predstavljata prenovo, tretje odličje pa sicer novogradnjo, a ta služi kolektivnemu in je izražena skozi javni interes. Prenova sicer ni vezana zgolj na ohranjanje kulturne dediščine, ampak sodeluje tudi pri trajnostnem razvoju, ki ima v današnjem času vedno bolj pomembno vlogo. Prenovo tako danes marsikdaj povezujemo z vsebinami, kot so ponovna uporaba, recikliranje materialov, življenjski cikel objekta itd. Arhitektura se je namreč znašla pred velikim izzivom, saj lahko skupaj z drugimi strokami pripomore k blaženju vplivov podnebnih sprememb. In

prav tu se skriva nova vloga arhitekturne stroke, to je pozicija v družbi, ki je zgodovina arhitekture do danes v takšnem obsegu še ni poznala. To je tudi priložnost za mlade generacije, da v arhitekturni stroki odkrijejo veselje in draž, pa tudi odgovornost, ki jo daje možnost vplivanja na preoblikovanje našega skupnega prostora in družbe. Kljub temu, da se zavedamo, da bomo kot posamezniki le stežka spremenili svet, v katerem živimo, pa vendar lahko vsakdo izmed nas s svojim delom doprinese droben kamenček v mozaiku boljšega jutri.

Na razpis za Plečnikova odličja za leto 2022 je prispelo skupaj 32 predlogov, od tega 14 aktualnih realizacij (12 arhitekturnih in 2 interierja), 11 predlogov za prispevek k obogatitvi arhitekturne kulture in 7 predlogov za študentska priznanja.

Žirija se je prvič sestala 28. februarja 2022 in na seji potrdila Tomaža Krušca za predsednika žirije. Pregledala je nabor prispelih del in izbrala 11 del, ki so bila umeščena v ožji izbor. Določila je tri dneve terenskih ogledov, 9., 16. in 23. marca.

Po vsakem ogledu so se člani žirije kritično opredelili do posameznih realizacij in oblikovali skupne zaključke. Končno odločitev za Plečnikovo nagrado, Plečnikove medalje, študentsko priznanje in nominacije je žirija soglasno sprejela 23. marca 2022.

Nagrajenim avtorjem in nominirancem člani žirije iskreno čestitamo!

Tomaž Krušec, predsednik; Jurij Kobe, Ana Kreč, Darja Matjašec in Peter Šenk

Plečnikova nagrada

Neue Galerie und Kasematten / Neue Bastei v avstrijskem Wiener Neustadtu
Avtorji: Matija Bevk, Vasa J. Perovič in Johannes Paar

Plečnikova medalja za arhitekturno realizacijo

Cukrarna
Avtorji: Marko Studen, Jernej Šipoš in Boris Matič

Plečnikova medalja za arhitekturno realizacijo

Soseska Brdo 2
Avtorji: Aljoša Dekleva, Tina Gregorič in Lea Kovič

Plečnikova medalja za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture

Priprava nominacije del Jožeta Plečnika za vpis v UNESCO seznam svetovne dediščine
Andrej Hrausky, Sonja Ifko, Lena Jevnik, Nataša Jurgec Gurnick, Špela Karo, Mateja Kavčič, Natalija Lapajne, Darja Pergovnik, Ana Porok, Irena Potočnik, Špela Spanžel (vodja), Marko Stokin, Tomaž Štoka (koordinator), Metka Štrajhar, Meta Štular, Irena Vesel, Gojko Zupan in Bogo Zupančič

Plečnikova medalja za pomembno delo s področja arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike

Znanstvena monografija
O oblasti v arhitekturi.
Avtorica: Mateja Kurir

Študentsko priznanje

Idejna zasnova rafinerije odpadkov in energetska središče na območju termoelektrarne Trbovlje
Magistrsko delo
Avtorica: Eva Matijašević
Mentor: doc. Rok Žnidaršič

Nominacija

Hiša MM v Domžalah
Avtorja: Žiga Ravnikar in Eva Senekovič

Nominacija

Interier odvetniške pisarne SK
Avtorji: Maša Mertelj, Matic Vrabič in Eva Gusel

Nominacija

Organizacija razstave Mladi smo in živi: 100 let šole za arhitekturo v Ljubljani v sodelovanju UL Fakultete za arhitekturo in Muzeja za arhitekturo in oblikovanje
Avtorji: Rok Žnidaršič in Katarina Čaks s sodelavci

Nominacija

Razstava edu. arh. prakse arhitekturnega izobraževanja
Avtorji: Boštjan Vuga, Danica Sretenović, Maja Vardjan, Dan Adlešič, Gregor Bucik, Nejc Prah in Klemen Ilovar

Nominacija

Knjiga Vrt in prispodoba
Avtorici: Ana Kučan in Mateja Kurir

Utemeljitev Plečnikovih odličij in nominacij

Plečnikova nagrada
Neue Galerie und Kasematten / Neue Bastei, Wiener Neustadt

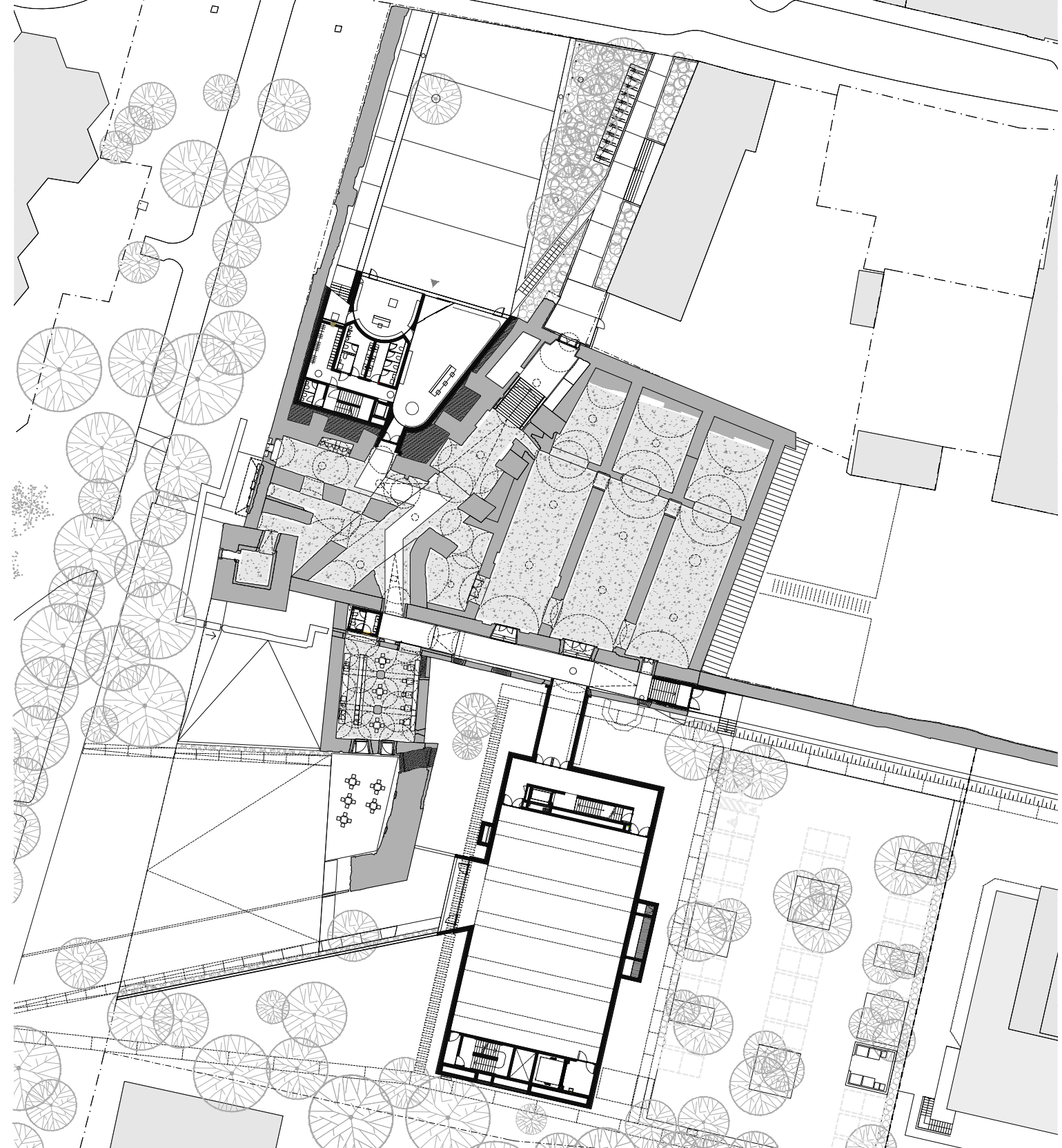
Avtorji: MATIJA BEVK, VASA J. PEROVIĆ, JOHANNES PAAR

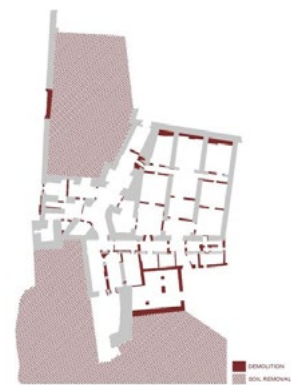

Projekt Neue Galerie und Kasematten arhitektov Matije Bevka, Vase J. Perovića in Johannesaa Paara odlikuje izjemna umestitev v prostor, dosledno izpričan odnos med historično strukturo in novimi arhitekturnimi intervencijami, skoraj čarobno vzdušje notranjega prostora in vrhunska izvedba.

Stavba je v prostor umeščena tako, da izkoristi manjšo ulično vrzel pred ostanki nekdanje trdnjave in tako oblikuje vhodno ploščad. Avtorji projekta na ta način ustvarijo mestni trg primeren za različne dogodke ali zgolj prazno površino v naklonu, ki obiskovalca mentalno pripravi, da vstopi v dro-

bovje nekdanjega srednjeveškega skladišča orožja. Vhodno pročelje z veliko in težko betonsko fasadno površino brez odprtin, ki skoraj breztežnostno lebdi nad transparentnim pritličjem, obiskovalca usmeri k tlu in tako pripomore k ambientalnemu učinku več višinske vhodne dvorane s skrivnostno okroglo

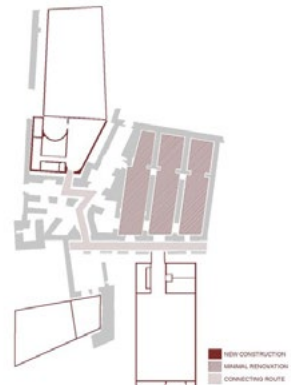

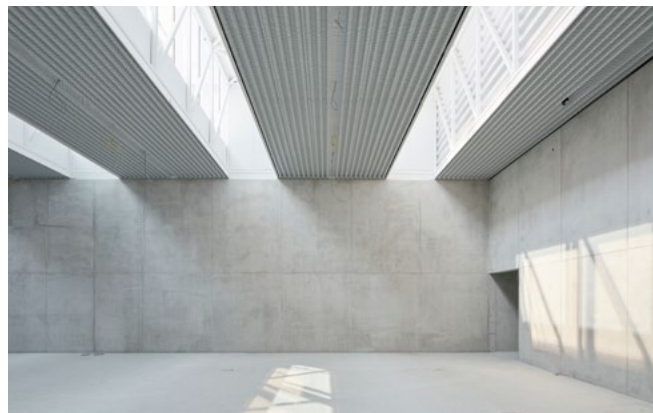
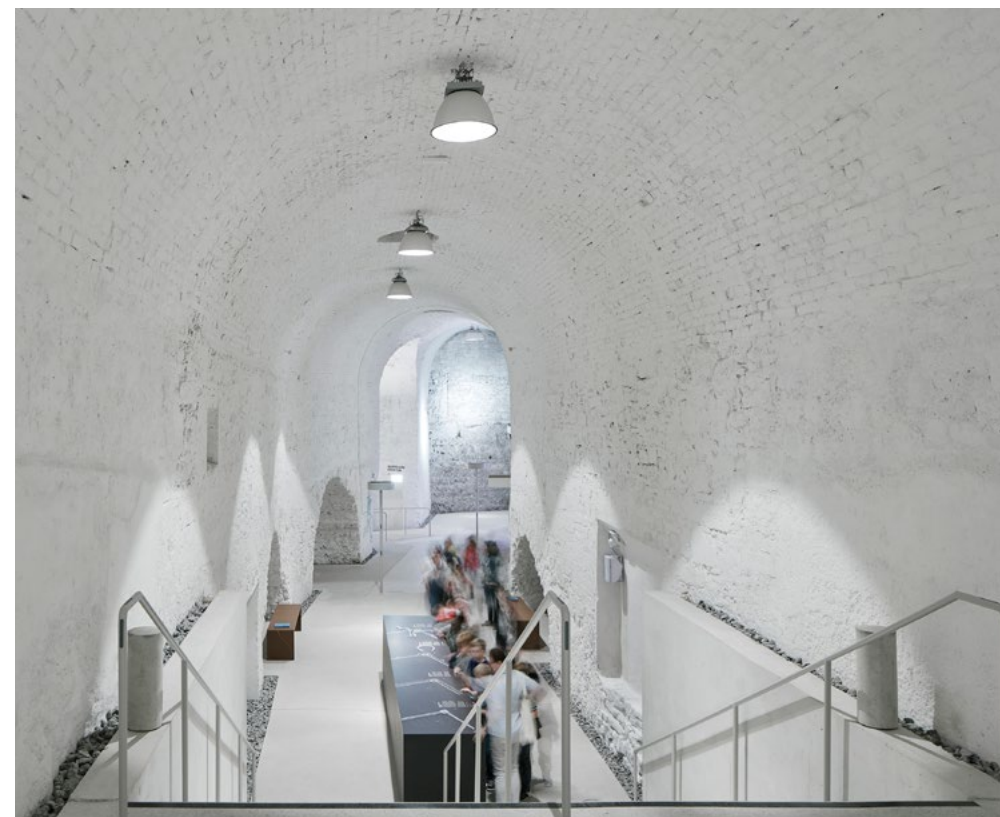
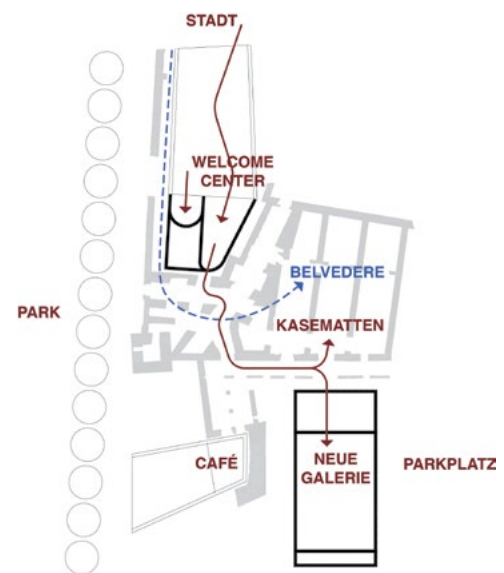
luknjo na stropu. Presenečenje je še toliko močnejše, ko skozi panteonsko odprtino posije sončna svetloba. Na parkovni strani se stavba nežno vpne v prostor in tako postane neločljiv del parka.

Pot skozi obokane hodnike nekdanje trdnjave je izvedena z minimalnimi arhitekturnimi intervencijami. Dosleden odmik od historične strukture je viden tako v tlaku, zasnovi predelnih sten, vrat med prostori, kot tudi pri oblikovanju razstavnega pohištva. Le svetloba, ki prihaja iz avtorsko oblikovanih svetil je tista, ki se neposredno dotakne starih zidov in odkriva meje med različnimi zgodovinskimi plastmi.

Ko se obiskovalec premika skozi labirint galerije, vstopi v izčiščen, skoraj sterilni prostor izveden v vidnem betonu, ki historično strukturo trdnjave ločuje od večnamenske dvorane. Ta je postavljena v park na zunanjem delu obrambnega zidu. Na tem mestu se zgodi ponovno prostorsko presenečenje, ko obiskovalec iz prostora brez naravne svetlobe vstopi v veliko dvorano, osvetljeno z zaporednimi linijami dnevne svetlobe, ki prihaja skozi svetlobnike na strehi. Pot polna ambientalnih zasukov in presenečenj se konča z velikim oknom v dvorani, ki usmeri pogled obiskovalcev proti zunanji parkovni površini. Vizura, ki je na eni strani uokvirjena s podobo historičnega kamnitega bastiona, na drugi pa z longitudinalnim betonskim zidom, na najbolj neposreden način izpričuje osnovno temo, ki je intrigirala avtorje projekta. To je, kako na inovativen in hkrati konzervatorsko dosleden način vzpostaviti odnos med starim in novim, med sedanostjo in preteklostjo. Zgodovina je namreč edina, iz katere se lahko učimo, kako delovati v sedanosti, zato da lahko uspešno načrtamo smernice za prihodnost. Opisane prostorske kvalitete po mnenju žirije projekt uvrščajo med ene najboljših arhitekturnih rea-

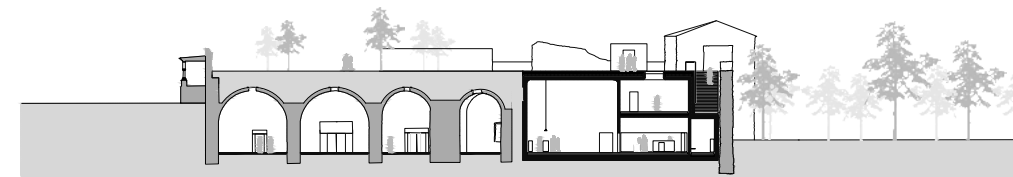
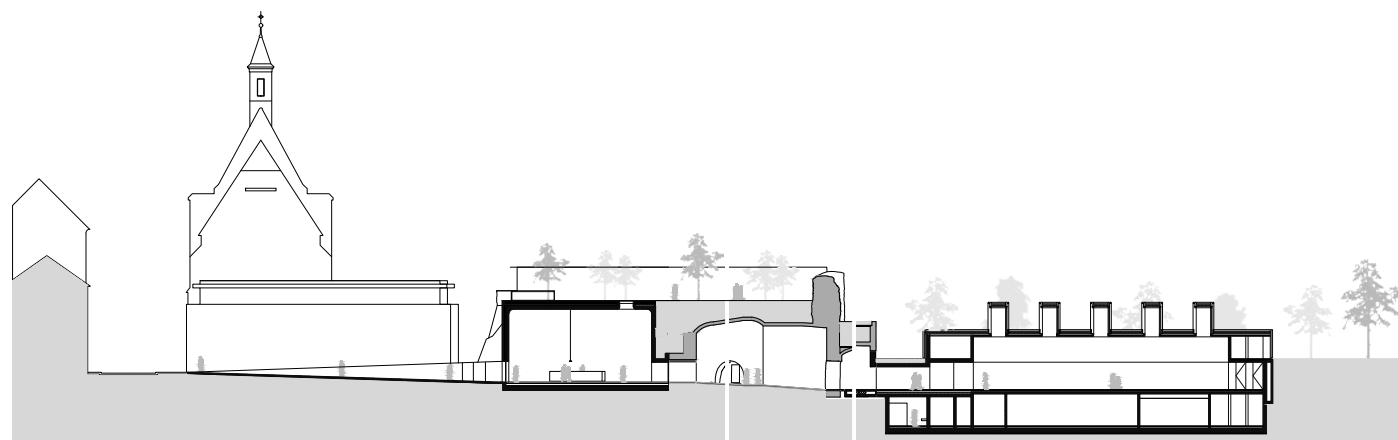

lizacij slovenskih arhitektov, ki se ukvarjajo s temo prenove in revitalizacije arhitekturnih spomenikov. To je arhitektura, ki na spoštljiv način vzpostavi dialog z obstoječimi historičnimi strukturami, hkrati pa se ne boji uporabe novih materialov, konstrukcij in drugih sredstev, ki nekdanj zapuščenim zidovom zagotovijo novo življenje. Prav slednje je tisto, kar je največja odlika projekta avtorjev Matije Bevka, Vase J. Peroviča in Johannesesa Paara. Prostor v in okoli stavbe je namreč v manj kot treh letih postal

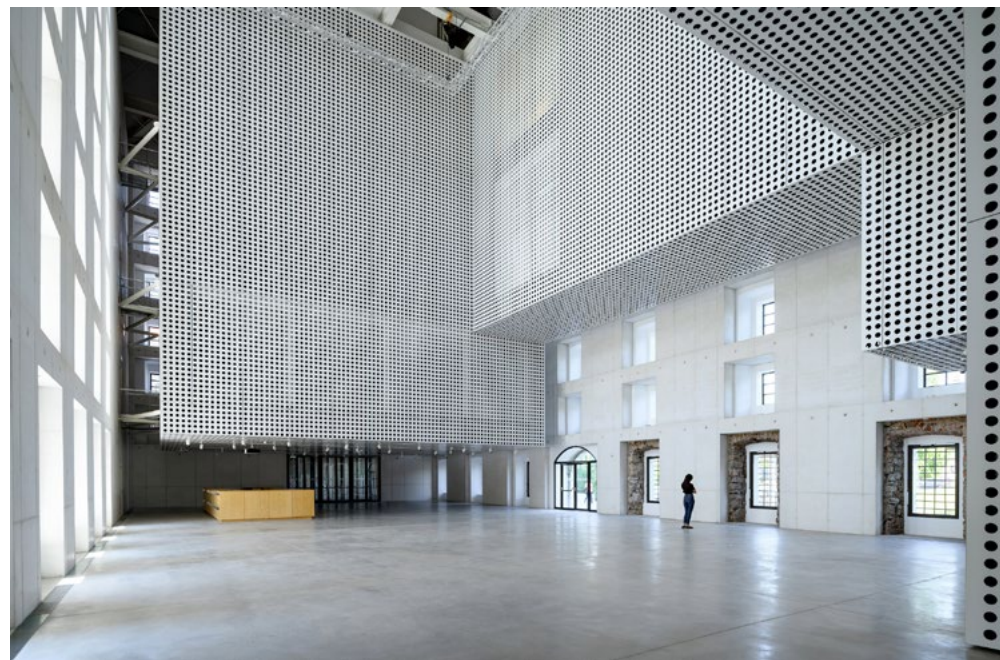

eden izmed najbolj obiskanih in priljubljenih urbanih prostorov mesta. Trenutek, ko stavba začne živeti lastno življenje, ko se lik arhitekta umakne v ozadje, je tudi trenutek, ko dobi neko arhitekturno delo potencial, da začne samoumevno služiti ljudem, ki ta prostor uporabljajo.

Plečnikova medalja
Cukrarna

Avtorji: Marko Studen, Jernej Šipoš, Boris Matić

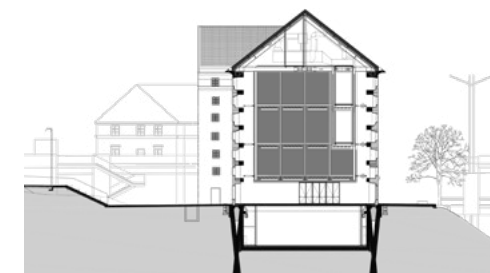

Po Cankarjevem domu, ki je bila državna investicija – v času, ko še nismo imeli samostojne države, je mesto Ljubljana zgradilo brez dvoma najbolj veličasten prostor kulture ne le v glavnem mestu temveč tudi v državi in širši regiji.

Avtorjem je z zasnovo intervencije v obstoječe uspelo oblikovati prostor in graditi atmosfero, ki resnično prisluhne sodobnemu pojmovanju kulture v urbanem prostoru. To potrjuje tako arhitekturna zasnova njihovega posega v notranjost, kot tudi umeščanje in razmeščanje posameznih sekvenc novega programa zgradbe v dialogu z obstoječim zunanjim prostorom. In ta prostor, tako rekoč »mašina«, ki gosti ves diapazon sodobne umetnosti, je resnično zaživel takoj po odprtju in s tem razširil urbani značaj nekako zapuščenega vzhodnega obrobja mestnega središča.

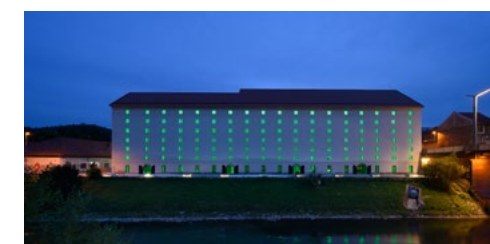
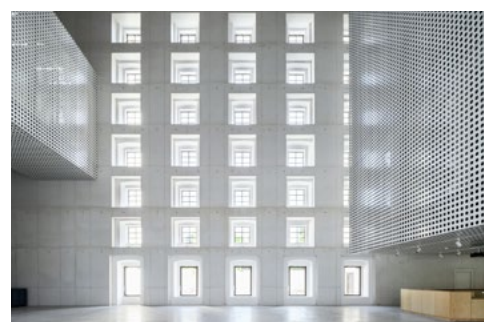
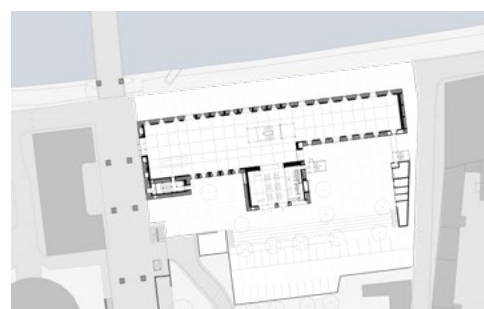
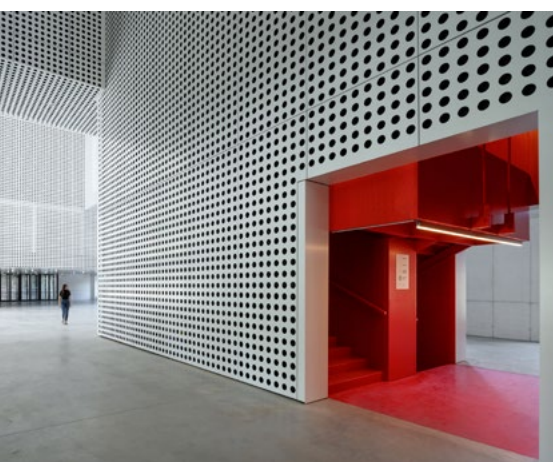
Avtorji si za osnovno pripoved svojega pristopa k novi, drugačni uporabi obstoječe strukture izberejo dejstvo, da pred njimi stoji naloga – umestiti program, ki je povsem drugačnega značaja, kot je bil tisti ob njenem nastanku. In ta cilj jim posvečuje gesto, ki prvotno strukturo zgradbe povsem zanika. V celovito izpraznjen prostor celotnega volumna zgradbe, kjer obdržijo zgolj lupino, ojačeno z novo nosilno armiranobetonsko konstrukcijo, ki sledi fasadnemu ritmu originalnih odprtih fasade, avtorji dosledno svobodno umeščajo novo vsebino: povsem prosto pritličje, ki ga v različne programe spretno rahlo razmejuje edina vertikalna stopnišča in dvigala. S tem avtorji vzpostavljajo resnično veličasten urbani parter, ki je tako razširjen v interier! Ta prostor se v centralnem delu zgradbe vzpne do nivoja strehe in obiskovalcu dopušča uživanje izvotljenega volumna zgradbe, kar ustvarja močan uvodni akord dogajanja, ki ga pričakuje v tako namenski zgradbi.

Tri nove etaže so nato organizirane v razstavne in spremljajoče prostore, ki so povsem zaprti ali na-

stopajo zgolj v medsebojni komunikaciji. Tu obiskovalcu vprašanje postavljajo povsem zaprti razstavni volumni v etažah. Najdemo se v prostorih, ki bi pravzaprav lahko bili umeščeni v katerikoli zgradbi in na katerikoli višini. Seveda je to zavestna in legitimna odločitev avtorjev.

Nadvse dosledno in urbano učinkovito so avtorji umestili glavni vhod s spremljajočim programom, ki bo v prihodnosti verjetno še dopolnjen. Za mogočno predverje so uporabili spodnji nivo dvonivojskega mostu. Tu avtorji spretno izkoristijo pravzaprav neljubo dano situacijo, ki je bila sprožena z urbanistično odločitvijo, da se del 'Fabianijevega ringa' spelje na mestu veznega trakta med proizvodno Cukrarno in Palačo. Prepoznana je programska zadržana obravnava nagovora zgradbe proti Ljubljani kot nesporni kvaliteti mestnega ambianta. A v projektu za ponovno uporabo zgradbe Cukrarna biroja Scapelab je potrebno videti predvsem za naše razmere povsem novo smelost in suvereno izpeljan zamah, ki mu v avtentičnosti sporočila ne najdemo primere v naši arhitekturni produkciji. Zato se je komisija odločila delo odlikovati s Plečnikovo medaljo.

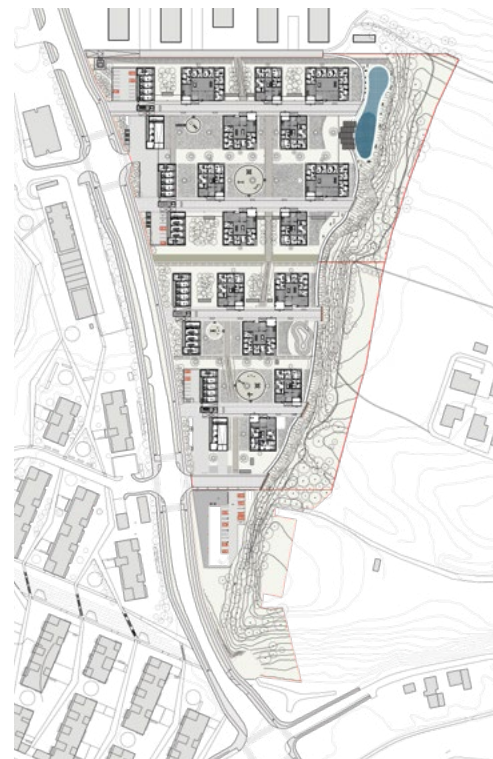

Plečnikova medalja
Soseska Brdo 2

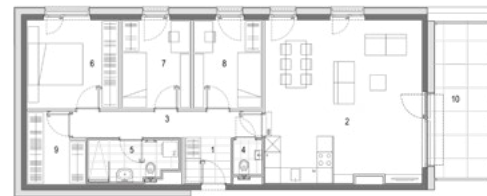
Avtorji: ALJOŠA DEKLEVA, TINA GREGORIČ, LEA KOVIČ

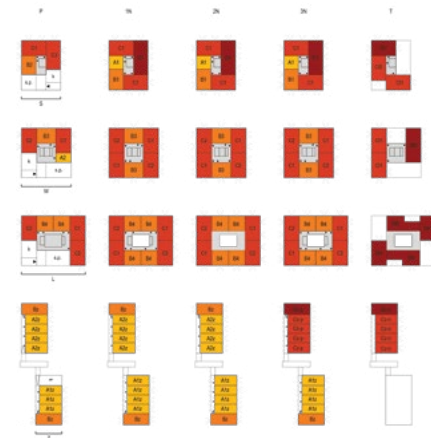
Ena največjih sodobnih sosesk v Sloveniji s skoraj 500 neprofitnimi najemniškimi stanovanji, za skoraj 1500 novih stanovalcev, predstavlja pomemben korak v naši sodobni gradnji bivalnih okolij. Po besedah avtorjev je bilo primarno vodilo urbanistične zamisli soseske zasnovati prostorsko razporeditev zelene količine stanovanjskih enot na način, da se bo po eni strani ta kontekstualno navezovala na merilo obstoječe soseske Zeleni Gaj, hkrati pa se približala tipologiji točkovne individualne pozidave, ki prevladuje v širšem kontekstu območja. Pomembno izhodišče je bila tudi želja ustvariti sosesko, kjer bo prevladoval raznovrsten, varen in odprt prostor (osnova za dobro počutje bodočih prebivalcev), prežet z zelenjem in z naveza-

vami na obstoječe naravne prvine, ki obravnavano območje obdajajo na vzhodnem robu. Urbanistična rešitev je zasnovana sistemsko, pasovno, kar omogoča veliko fleksibilnost znotraj posamezne funkcionalne enote. Prečna pasovna organizacija sledi razdelitvi funkcionalnih enot: pasovi grajenega in pasovi komunikacij, ki so organizirani izmenično in se medsebojno dopolnjujejo, vendar na način, da ta shematičnost ne moti igre različno velikih zaprtih in odprtih prostorov, ki so izoblikovani med stanovanjskimi zgradbami. Prav tako so tudi objekti različnih velikosti. Tipologija je sicer sistematično členjena: kompaktni objekti so enotnih širin, vendar se njihove dolžine prilagajajo potrebam posamezne velikosti ali pa velikosti

vmesnih prostorov. Na tak način celotna soseska pridobi določeno stopnjo razgibanosti in se tako odmakne od uniformnosti. Posamezne stanovanjske stavbe so dimenzionirane izjemno kompaktno, da minimizirajo osvetljene notranje komunikacije. Stavbe vsebujejo od 24 do največ 38 stanovanjskih enot. S tem je omogočeno ustvarjanje delujočih stanovanjskih skupnosti, kar je ključno za občutek pripadnosti bodočih pre-

bivalcev k posameznim objektom. K temu v veliki meri doprinašajo tudi skupni prostori stanovalcev v pritličjih posameznih enot. Ti so učinkovito zasnovani in oblikovani vključujoč zunanje dele vhodnih partij, v čemer je komisija videla veliko kvaliteto projekta. Uspešno skrb in lepo pripoved je komisija videla tudi pri oblikovanju fasadnega ovoja: v barvah rahlo variiran keramični ovoj aludira na tukajšnji nekdanji glinokop, objektom pa bistveno povečuje trajnost. Tako ustvarjeni pogoji identifikacije stanovalcev s posameznim stanovanjskim objektom namreč izjemno pripomorejo h kvalitetnemu in odgovornemu načinu uporabe teh objektov in prostorov, kar zadeva tudi vprašanja vzdrževanja.

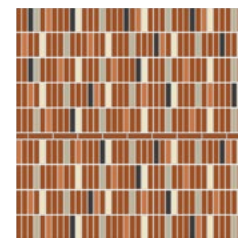

Tudi pri izboru posameznih tipologij stanovanjskih objektov, ki znotraj zazidave variirajo po velikosti in notranji organizaciji, je komisija videla poseben doprinos načrtovanja: različne velikosti stanovanjskih enot so zastopane v vsakem objektu, kar zagotavlja socialne raznolikosti znotraj posameznih skupnosti.

Velika skrb načrtovalcev je bila posvečena samim stanovanjskim enotam in notranjim javnim komunikacijam. Kljub zmanjšanim investicijskim sredstvom so avtorji z jasno zasnovanim sistemom tlorisov uspeli organizirati razumno gradacijo prostorov. Posebna tipologija vzdolžnih objektov ustvarja zahodni rob zazidave in vzpostavlja akustično oviro med prometno cesto - Potjo Rdečega križa in mirno notranjostjo območja. V pomoč obvladovanju hrupa, ki prihaja iz ceste je zasajen intenziven drevored z gostim podrastjem v segmentno razširjenih zelenih pasovih med objekti in cesto. Odprt prostor soseske, ki ga sestavlja kolaž različnih površin tako po velikosti kot po programu, gradijo številni ambient: vhodne ploščadi in mrežno zasnovane komunikacijske površine, odprte površine, namenjene igri ter zelene površine, intenzivno ozelenjene s pokrovnkami ali drevesi ustvarjajo medgeneracijski prostor srečevanja, druženja in aktivnosti na prostem. Učinkovita umestitev podzemne garaže in distribucija izhodov do objektov omogoča v parterju kljub razmeroma velikem obsegu znotraj zazidave

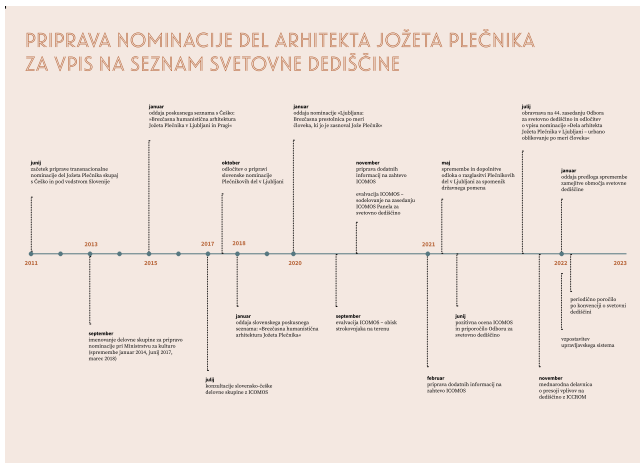

(z izjemo dostave in intervencije) povsem avtomobila prosto površino. Komisija prepoznava projekt Brdo 2 kot izredno pomemben doprinos k načrtovanju kvalitetne kolektivne stanovanjske gradnje in je delu prisodila Plečnikovo medaljo.

Plečnikova medalja za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture
Vpis del Jožeta Plečnika na UNESCO seznam svetovne kulturne in naravne dediščine

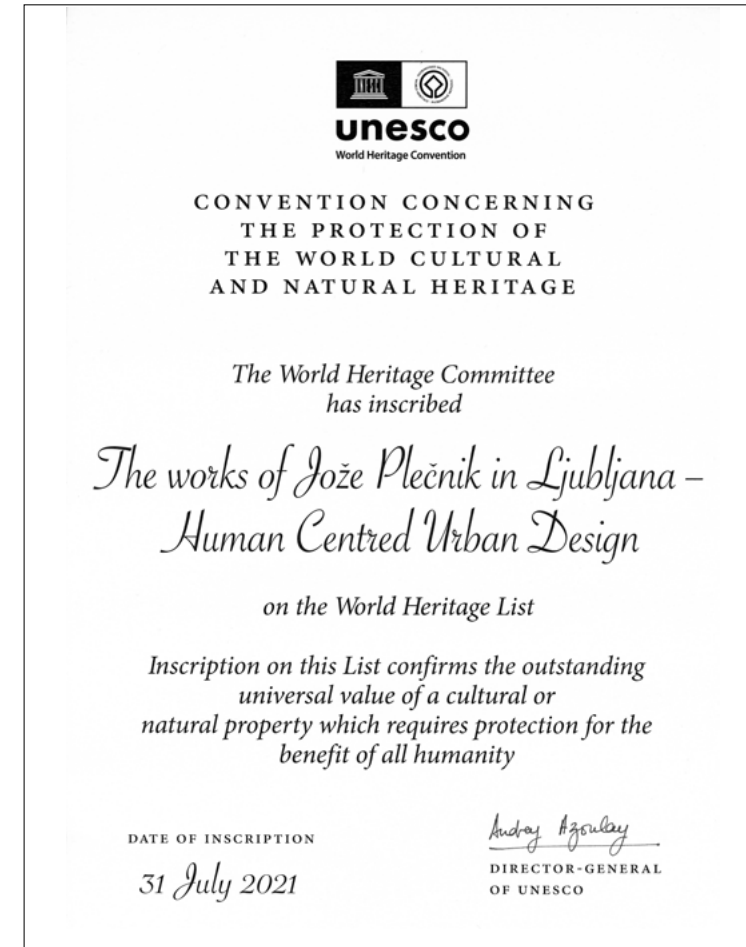
Avtorji: ANDREJ HRAUSKY, SONJA IFKO, LENA JEVIK, NATAŠA JURGEČ GURNICK, ŠPELA KARO, MATEJA KAVČIČ, NATALIJA LAPAJNE, DARJA PERGOVNIK, ANA POROK, IRENA POTOČNIK, ŠPELA SPANŽEL (vodja), MARKO STOKIN, TOMAŽ ŠTOKA (koordinator), METKA ŠTRAJHAR, META ŠTULAR, IRENA VESEL, GOJKO ZUPAN, BOGO ZUPANČIČ

31. julija 2021 so bila »Dela Jožeta Plečnika v Ljubljani - Oblikovanje urbanega prostora po meri človeka«, vpisana na Unesco seznam svetovne kulturne in naravne dediščine. S tem vpisom se je »Plečnikovi Ljubljani« - prepoznavni celoti manjših urbanih intervencij v obstoječe mestno tkivo, mestnih ulic, zelenih promenad, trgov, parkov, nabrežja z mostovi ter izbranih javnih objektov kot so Nacionalna univerzitetna knjižnica, pokopališki kompleks Žale – vrt vseh svetih, tržnici ter cerkvama sv. Mihaela na Barju in sv. Frančiška Asiškega v Šiški, ki jih je Plečnik uspešno prepletel z lokalnim kontekstom in nadgradil s stvaritvami prejšnjih dob, potrdilo »izjemno univerzalno vrednost kulturne ali naravne dobrine, ki zahteva zaščito v dobro vsega človeštva«. Vpis, ki predstavlja, do sedaj, največje priznanje slovenski arhitekturi v svetovnem merilu, je posledica dolgotrajnega, skoraj desetletnega procesa, ki se je pričel že junija 2011, s pripravo transnacionalne nominacije del Jožeta Plečnika skupaj s Češko, pod vodstvom Slovenije. Oktobra 2017 je po konzultaciji slovensko-češke delovne skupine z ICOMOS (Mednarodnim svetom za spomenike in spomeniška območja) prišlo do odločitve o ločeni pripravi slovenske nominacije Plečnikovih del v Ljubljani. Prva slovenska oddaja poskusnega seznama Plečnikovih del, pod naslovom »Brezčasna humanistična arhitektura Jožeta Plečnika« je bila predana že januarja 2018, uradna nominacija pa je stekla leta 2020. Slednja je zahtevala natančno prespraševanje vrednot in pomena Plečnikove dediščine v sodobnem času, topološki premik od persone k delu in od posameznih ikon k večjim mestnim potezom, ki so se naslonile na obstoječe zgodovinske plasti. Nominacija je bila zato v luči teh konceptualno naprednih idej od leta 2020 dalje še večkrat dopolnjena, dodatno pojasnjena in utemeljena, spremenjen pa je bil tudi njen naslov, ki je v ospredje postavil humano

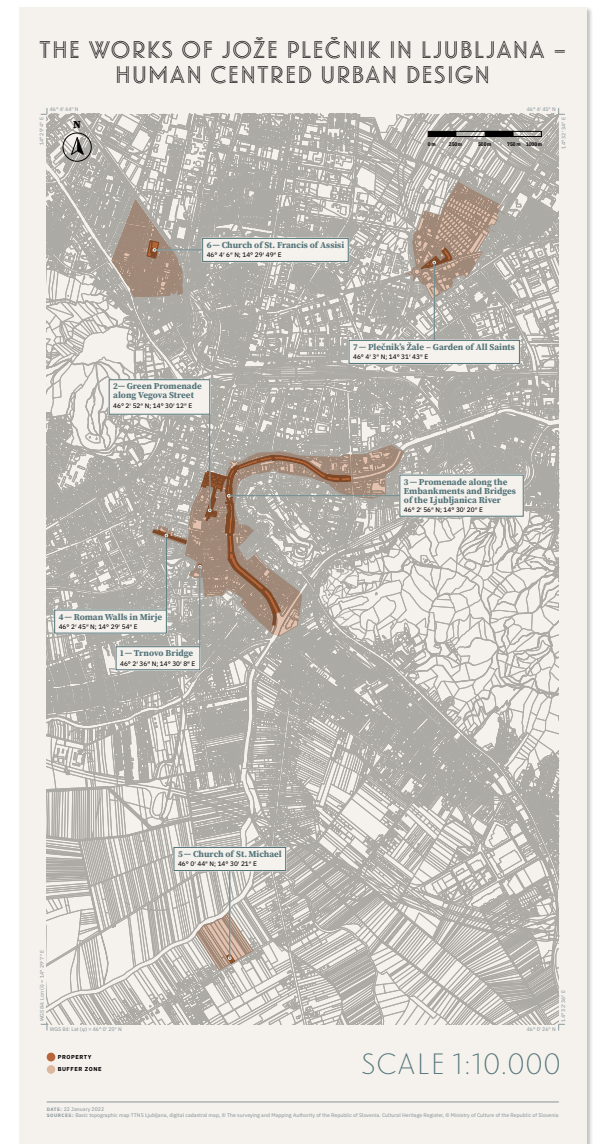
DELA JOŽETA PLEČNIKA V LJUBLJANI – URBANO OBLIKOVANJE PO MERI ČLOVEKA

THE WORKS OF JOŽE PLEČNIK IN LJUBLJANA – HUMAN CENTRED URBAN DESIGN

vizijo Plečnika ter njegovo občutljivo oblikovanje javnega prostora po meri človeka. Ob tem je pomembno izpostaviti, da se je ob nominaciji hkrati pripravilo tudi vse potrebne konservatorske načrte, ki bodo v nadaljnjih letih natančno usmerjali varovanje ter morebitne posege na vseh nominiranih delih, s čimer se bo sistematično skrbelo za Plečnikovo, zdaj v svetovnem merilu pomembno kulturno dediščino.

Žirija je delovni skupini za vpis del Jožeta Plečnika na Unesco seznam svetovne dediščine prisodila Plečnikovo medaljo za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture, in sicer za njen izjemen doprinos, intenzivno interdisciplinarno delo, sodoben koncept nominacije, pripravo obsežnega gradiva ter utemeljitev, ki še dodatno prispeva k mednarodni prepoznavnosti arhitektovega dela.

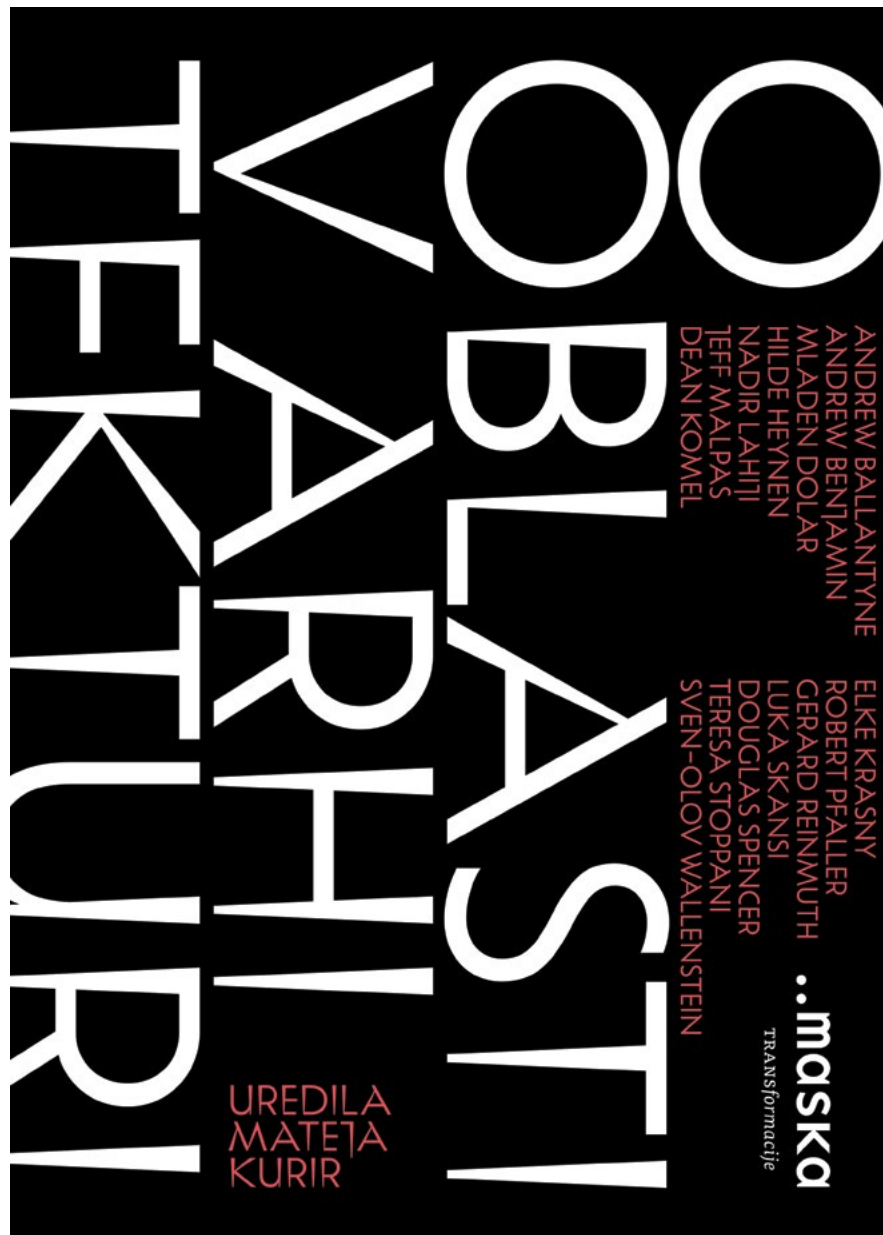

Plečnikova medalja s področja arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike

O oblasti v arhitekturi

knjiga

Urednica: MATEJA KURIR

V uvodniku v knjigo *O oblasti v arhitekturi* avtorica in njena urednica Mateja Kurir zapiše, da je arhitektura od svojih začetkov ena od odločilnih manifestacij oblasti. Teza izpostavlja razmerje med arhitekturo in oblastjo, narekuje potrebo po neprestanem premišljanju političnega in družbenega vidika arhitekture, ki se zdi v današnjem času njene vizualne poblagovljenosti skoraj obstranskega pomena, in je prav zato še toliko bolj potrebna. Obravnavana je iz treh različnih filozofskih perspektiv - materialistične, fenomenološke in poststrukturalistične, kar je za tovrstne znanstvene publikacije prej izjema kot pravilo. Prav takšna obravnava s strani vrste mednarodno priznanih avtorjev – filozofov, arhitekturnih teoretikov in zgodovinarjev, kot so Andrew Benjamin, Andrew Ballantyne, Mladen Dolar, Hilde Heynen, Nadir Lahiji, Jeff Malpas, Dean Komel, Elke Krasny, Robert Pfaller, Gerard Reinmuth, Luka Skansi, Douglas Spencer, Teresa Stoppani in Sven-Olov Wallenstein, pa predstavlja v našem prostoru večkratni presežek. Navedeni avtorji so za to knjigo

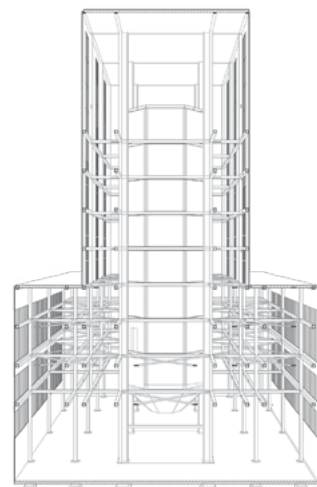
prispevali obsežne izvirne eseje oziroma intervjuje, ki so prvič objavljeni v slovenskem jeziku, kar je na področju domače arhitekturne publicistike redkost. Koncept knjige in izvedba je metodološki presežek, saj omogoča razširjen pogled na izpostavljeno problematiko iz različnih gledišč, izhodišč in teoretskih referenc posameznih avtorjev ter tako nagovarja tako strokovno kot širšo javnost različnih usmeritev, razmisleki o arhitekturi, oblasti in njenem preseku pa so v tem interdisciplinarnem delu podani tudi na osnovi praktičnih arhitekturnih primerov. Še več, knjiga je rezultat angažiranega pristopa organizatorke, avtorice in urednice k nagovarjanju in vključevanju širše javnosti v arhitekturno teoretski diskurz, saj so bili prispevki prvič predstavljeni na seriji simpozijev *O oblasti v arhitekturi*, ki so potekali med leti 2017 in 2019 v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani ob podpori Društva Igor Zabel za kulturo in teorijo ter drugih partnerjev. Štirinajst avtorjev besedil podaja različna razumevanja arhitekture, oblasti in njunega preseka, a

kot navaja urednica in avtorica uvodnega besedila, »imajo skupno rdečo nit: arhitektura ni le bojišče, kjer se odvija oblast, ampak je tudi odprta fronta notranjih tenzij, ki se perpetuirajo v vednosti, kjer primanjkuje etike. To bojišče je v neoliberalizmu postalo neizprosno, ostro in neusmiljeno, tako za večino arhitektov, ki so vse manj plačani za svoje vse bolj prekarno delo, kot za delavce, ki to arhitekturo postavljajo... Premislek večplastnega odnosa med arhitekturo in oblastjo ni bil še nikoli tako aktualen kot danes.«

Knjiga *O oblasti v arhitekturi*, ki jo je uredila Mateja Kurir, je z izvirno zasnovno, kakovostnimi znanstvenimi besedili in jasno sporočilnostjo, pomemben prispevek k arhitekturnemu in filozofskemu razmisleku o arhitekturi v času globaliziranega neoliberalnega kapitalizma s klicem po njeni intenzivnejši etični drži v nepredvidljivi sodobnosti, zato ji je žirija podelila Plečnikovo medaljo za pomembno delo s področja arhitekturne teorije in kritike ter strokovne publicistike.

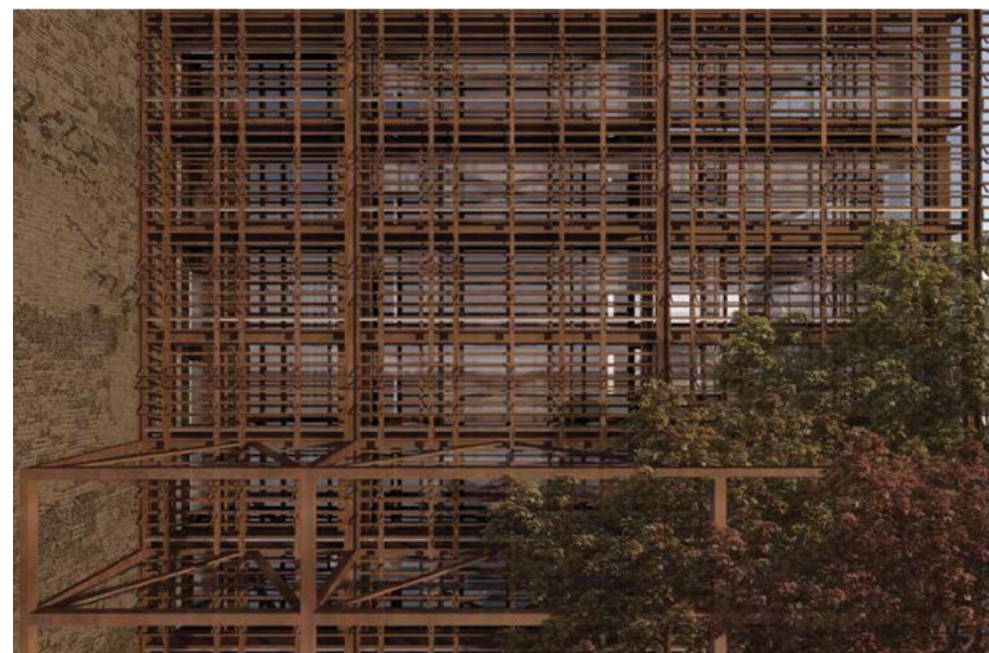
Študentsko priznanje
Idejna zasnova rafinerije odpadkov in energetskega središča na območju termoelektrarne Trbovlje
Magistrsko delo

Avtorica: EVA MATIJAŠEVIĆ
Mentor: doc. ROK ŽNIDARŠIČ

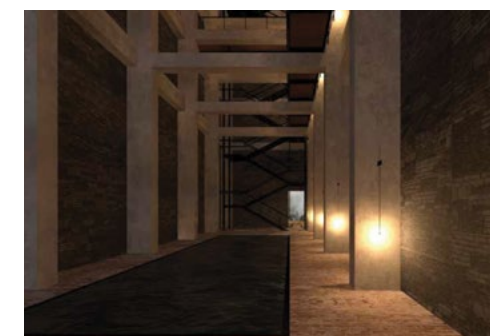
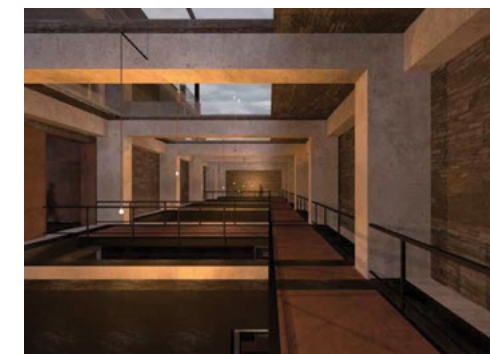
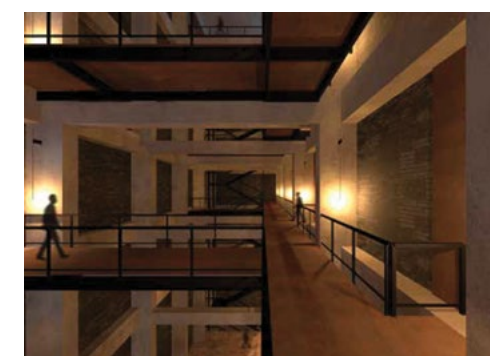
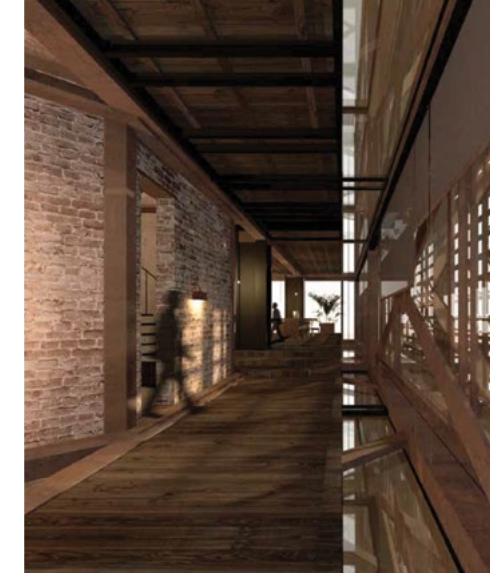
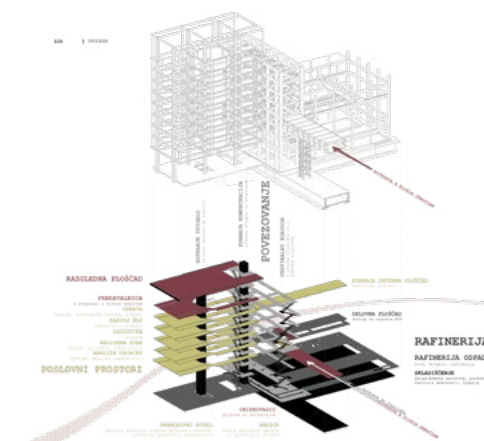
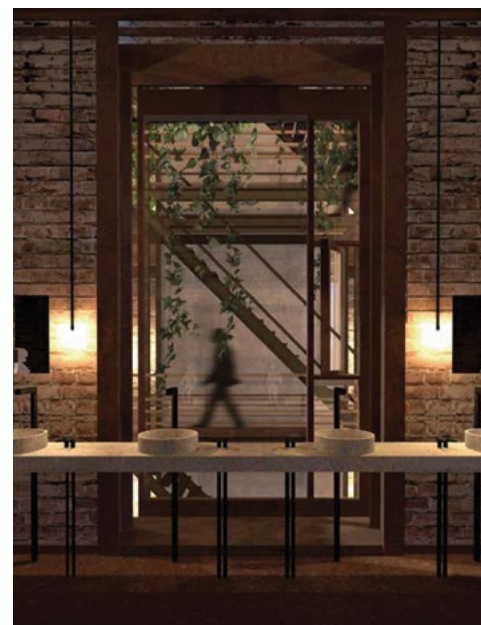

Magistrsko delo z naslovom Idejna zasnova rafinerije odpadkov in energetskega središča na območju termoelektrarne Trbovlje: Analiza problematike odpadkov v Sloveniji in evalvacija izgradnje prve slovenske sežigalnice odpadkov avtorice Eve Matijašević izdelano pod mentorstvom doc. Roka Žnidaršiča na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani, prejme študentsko priznanje Plečnikovega sklada.

Avtorica se v uvodu v magistrsko delo sprašuje o lastni vlogi in vlogi arhitekture nasploh ter do njih pristopi kritično in proaktivno. Skozi proces arhitekturne raziskave vezane na okoljski odtis aktualne družbe ter z njim povezan »arhitekturni odtis«, po katerem se samosprašuje, s hrabrostjo, predanostjo, visokim etičnim modusom ter z izrazito arhitekturnim kulturnim premislekom razpre programsko polje, ki daleč presega okvir arhitekturnega delovanja. Problematika ravnanja z odpadki jo skozi analize in pobude privede do ovrednotenja najsodobnejših možnosti predelave odpadkov, ob čemer spozna, da z lastnim delovanjem okoljsko angažirane arhitektke lahko preseže navidez ustrezno programsko rešitev – sežigalnice odpadkov, ki je bila njena osnovna tema, ter jo zamenja z ustrežnejšo – katalitično depolimerizacijo, z mnogo ustrežnejšim okoljskim odtisom. Za umestitev takšnega programa pa odpre aktualno temo prilagodljive ponovne uporabe, ter jo s preiščljeno in večšo arhitekturno intervencijo in elaboracijo preizkusi na območju termoelektrarne Trbovlje. Podrobna programska razdelava procesa rafine-

rije odpadkov je umeščena v pozorno predelano obstoječo strukturo termoelektrarne, pri kateri so odstranjeni elementi prav tako predvideni za ponovno uporabo, pri čemer je arhitekturna invencija prepoznana v programski, strukturalni in izrazni celovitosti. Območje s tem ohrani svoj zgodovinski kulturni spomin, s predvidenim javnim programom

Nominacije

Nominacija

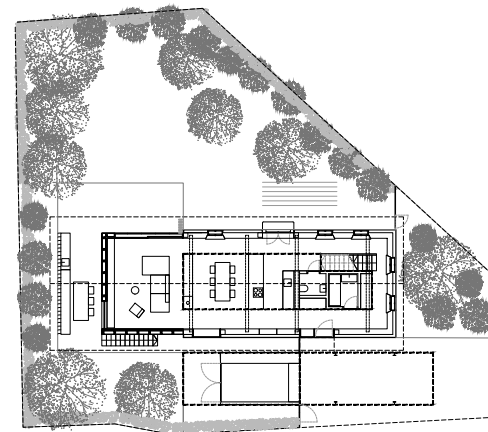
Hiša MM

Prenova enodružinske hiše z zunanjo ureditvijo v Domžalah

Avtorja: ŽIGA RAVNIKAR, EVA SENEKOVIČ

Hiša MM se nahaja v samem centru Domžal. Pred prenovo je najverjetneje ne bi opazili, saj gre za anonimen, starejši objekt s preloma 19. stoletja. Ta je bil, tako kot veliko podobnih objektov v okolici, prepuščen dolgoletnemu propadanju, s čimer se je brisala tudi identiteta kraja. Slednje v Domžalah, z nizom izredno vprašljivih sodobnih prenov urbanega središča, številnih, arhitekturno nekvalitetnih enodružinskih objektov, skorajda ni več moč zaznati. Prav zato se je avtorjema projekta, Žigi Ravnikarju in Evi Senekovič iz arhitekturnega biroja a2o2 zdelo bistveno, da je anonimen objekt vredno ohraniti in dosledno prenoviti ter s tem, ne samo naročnikoma, temveč tudi širši okoliški skupnosti razkriti njegov bivanjski pa tudi učni potencial, saj dobra arhitektura ozavešča skozi primer. Morda je prav ta gesta arhitektov tista, ki je v tem času izredno relevantna, in sicer, da je prav vse naša dediščina, predvsem tudi razpršena gradnja enodružinskih objektov, s katero se bomo arhitekti slejkoprej morali soočiti. Da ne bo več možno vsega podreti in

zgraditi na novo, da bo potrebno popravljati tisto, kar je bilo v osnovi dobro in to prilagoditi bivanjskim razmeram 21. stoletja.

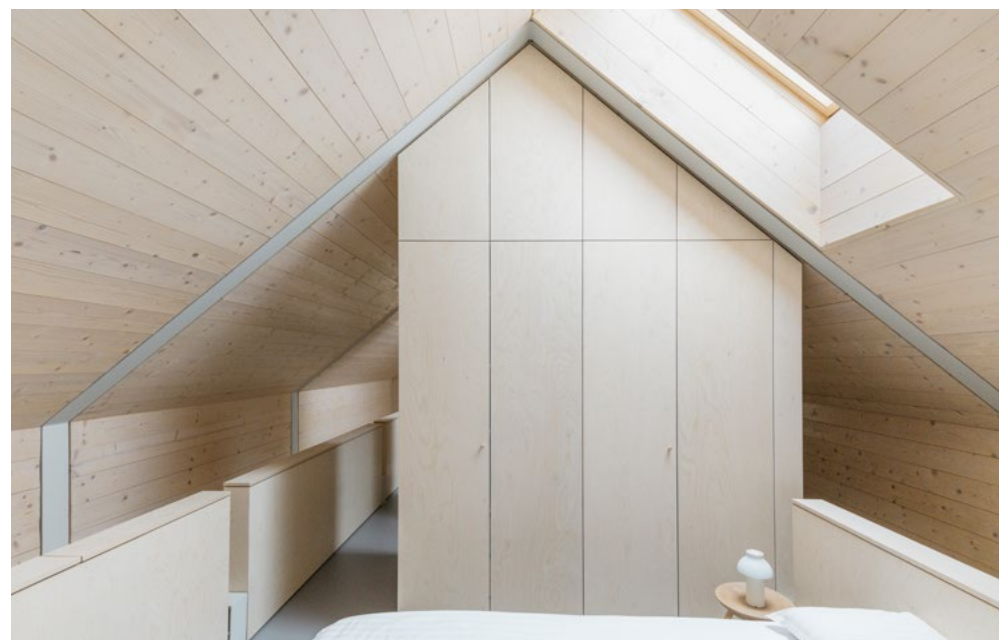
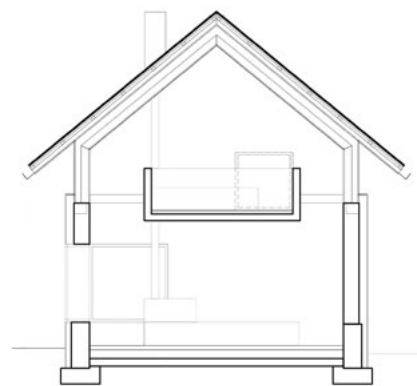
V hišo smo vstopili počasi, že na vhodu nas je navdušila cezura med novo, dvignjeno tanko streho in obstoječo, debelo lupino hiše. Sprejela sta nas izredno zadovoljna naročnika, ki sta z vrhunsko prenovo hiše, tudi sama zaživela na popolnoma drugačen način. Da jima za to ni bilo potrebno oditi na obalo, kot je bilo sprva mišljeno, temveč, da lahko kar na svojem vrtu (prenovljeni objekt se namreč nahaja v neposredni bližini prejšnjega) in v dobrih sto kvadratnih metrov veliki hiški uresničita svoje bivanjske sanje.

V notranjost izčiščene lupine starega objekta se je vstavilo novo telo iz križno lepljenega lesa, ki v sebi

skriva vse servise, nad seboj pa vzpostavlja galerijo, na kateri sta umeščena spalnica in delovni kotiček. Galerija se odpira na dvovišinski prostor dnevne sobe, ki se z večjimi in manjšimi okenskimi odprtini odpira na tri strani. Stara vhodna vrata s kamnitim portalom na sredini objekta so restavrirana in smiselno uporabljena kot bližnjica med kuhinjo in zeliščnim vrtom, ki ga dopolnjujejo še domače sorte sadnega drevja.

Za izredno dosledno prenovo anonimne arhitekture, ki lahko predstavlja zgled vsem ostalim v bližnji in širši okolici, ter angažirano in kvalitetno izvedbo, je žirija projekt Hiše MM v Domžalah nominirala za kandidata za enega izmed Plečnikovih odličij.

Nominacija
Odvetniška pisarna SK

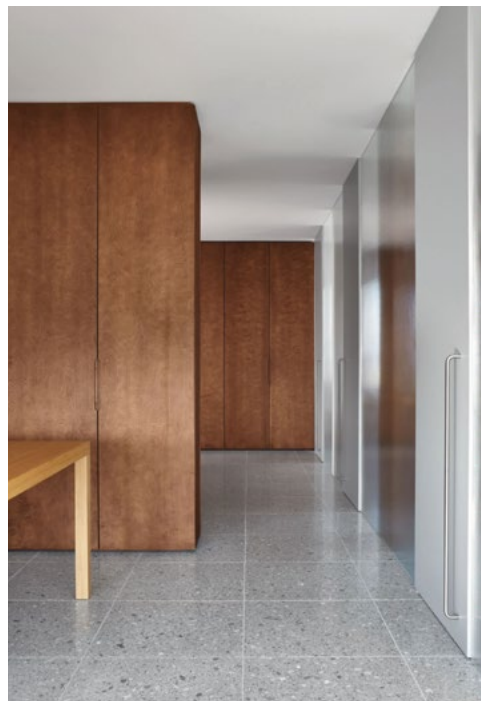
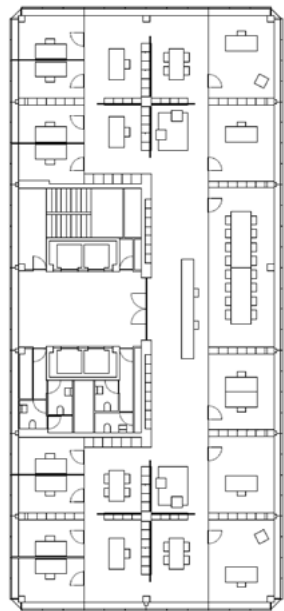
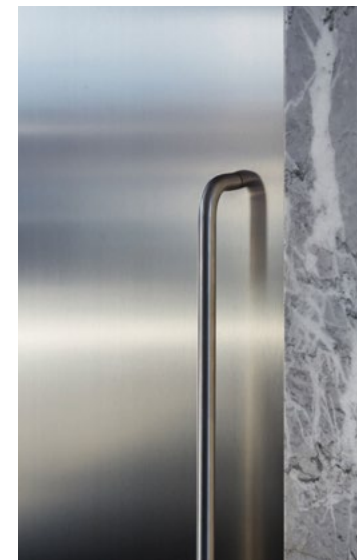
Avtorji: MAŠA MERTELJ, MATIC VRABIČ, EVA GUSEL

Trinajsto nadstropje modernistične poslovne stavbe Metalka, arhitekta Eda Mihevca, zgrajene na Dalmatinovi ulici v Ljubljani leta 1962, je po zaslugi Mertelj Vrabič arhitektov, zasijalo v novi podobi. Arhitekti prostora niso nasičili s kompleksnimi formami, številnimi materiali in teksturami. Ravno nasprotno, prostor so popolnoma osvobodili, ga očistili vsega odvečnega ter s tem pravzaprav izpostavili bistvene kvalitete Metalke. Ta na tej višini ne samo, da uokviri odlične vizure na vse strani mesta, temveč s svojo stebrno konstrukcijsko zasnovo in osrednjim jedrom, omogoči modernistični prosti tloris – kvaliteto, ki je ob programu odvetniške pisarne, ki zahteva visoko raven anonimnosti, težko realizirati. Avtorjem to uspe s premišljenim in občutljivim umeščanjem pohištvenih elementov, s čimer se pravzaprav poklonijo izvornemu avtorju arhitekture - Mihevcu in navsezadnje tudi Mies van der Rohe-ju, ki je s svojo Seagramovo stolpnico v New Yorku, predstavljal Mihevčevo referenčno podstat.

V prostor, ki je osvobojen vsega odvečnega, avtorji s pomočjo lesenih omar in rebričenim steklom, ki v enem kosu segajo od stropa do tal, brišejo mejo med nosilnim in nošenim, javnim, poljavnim in zasebnim prostorom. Rebričeno steklo omogoči svetlobi, da prehaja globoko v notranjost in z izjemo zabrisanih silhuet ljudi, ki dodatno animirajo prostor, ohranja ustrežno raven zasebnosti. Na otip in izgled toplo materialnost omar, kontrastno dopolnita še tlak iz teracco plošč in brušeno nerjavče jeklo, ki nadgradita materialnost vstopnega preddverja v sivem in črnem marmorju.

Za izredno premišljeno in občutljivo prenovo ter kvalitetno izvedbo je žirija projekt Odvetniške pisarne SK nominirala za kandidata za enega izmed Plečnikovih odličij.

Nominacija

Vrt kot prispodoba

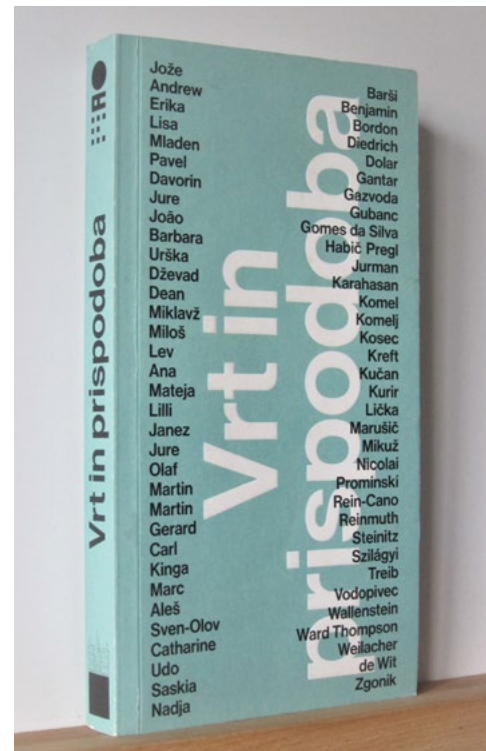
knjiga

Uredili: ANA KUČAN, MATEJA KURIR

Knjiga »Vrt in prispodoba« predstavlja zbirko esejev o vrtu. Prinaša različne poglede na vrt, ki segajo onkraj samoumevne vsakdanjosti, in odpira vprašanja, kaj vrt je in kaj predstavlja. Z interdisciplinarnim pristopom k jedru krajinske arhitekture razgrinja večplastni pomen vrta in raziskuje sodobne koncepte (pre)oblikovanja narave tako v zasebnem kot javnem življenju.

Krajinski arhitekti, arhitekti, umetnostni zgodovinarji, filozofi, sociologi, umetniki, pesniki in pisatelji so vrt umestili v kontekst aktualnih družbenih vprašanj. Ustvarili so unikatno zbirko 34 esejev o pomenu in vlogi vrta za kakovost bivanja v svetu, v katerem sta človek in narava (spet) neločljivo prepletena.

Knjiga je posvečena Dušanu Ogrinu (1929-2019), krajinskemu arhitektu, profesorju in ustanovitelju študija krajinske arhitekture na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Spremlja jo fotografski esej o njegovem zadnjem velikem delu, pokopališču Srebrniče.

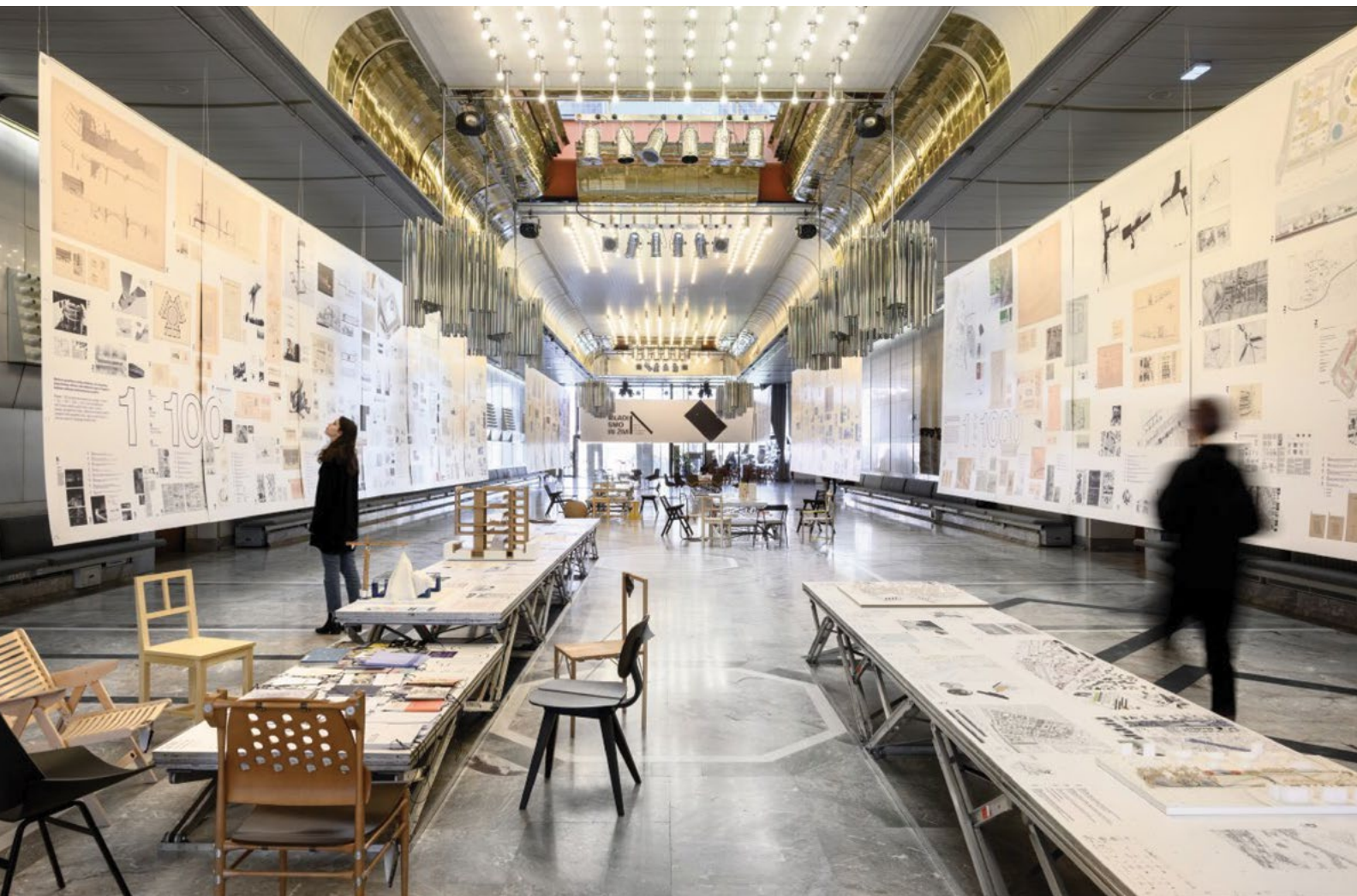
S teoretskega stališča nobena slovenska publikacija tako sistematično in temeljito ne obravnava vrta, zato knjiga pomembno zapolnjuje vrzel v (krajinsko)arhitekturni teoriji. Žirija jo je nominirala za kandidatko za eno izmed Plečnikovih odličij.

Nominacija
Mladi smo in živi: 100 let šole za arhitekturo v Ljubljani
razstava

Avtorja: ROK ŽNIDARŠIČ, KATARINA ČAKŠ

**MLADI
SMO
IN ŽIVI**

100 let
šole za
arhitekturo
v Ljubljani

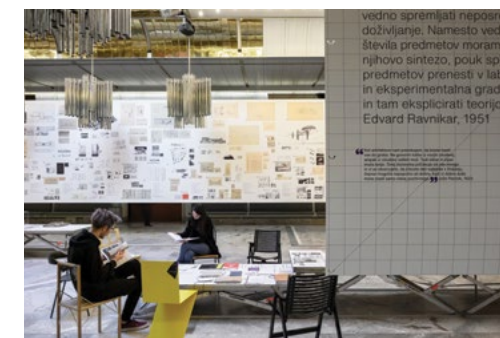
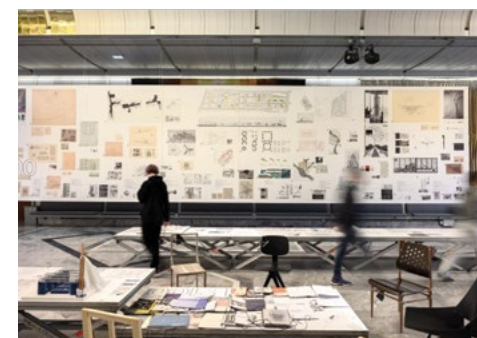
Razstava Mladi smo in živi: 100 let šole za arhitekturo v Ljubljani, je bila na ogled v veliki sprejemni dvorani Cankarjevega doma med 10. marcem in 23. avgustom 2020, v času omejenih možnosti zaradi zaradi situacije povezane s COVID 19. Vse- mu navkljub je razstava s pomenljivim naslovom,

ki izhaja iz Plečnikovega uvodnika k prvi publikaciji študentskih del leta 1923, z velikim zanosom in ambicijo predstaviti »družbeno angažirano poučevanje arhitekture z visokimi etičnimi merili«, kot zapišejo avtorji. Zasnovana kot začetek zbirke izbranih dosežkov študijskih del na Fakulteti za arhitekturo

Univerze v Ljubljani predstavlja pomemben korak v beleženju procesov in izdelkov z namenom legitimiranja prepoznavnosti šole, ki temelji na osrednjem delu v vsakem letniku študija, t.i. vertikalnem seminarju pod vodstvom izbranega mentorja. Nemara je največji doprinos razstave prav v prikazu

mnogovrstnosti obravnavanih tem, ki je vključujoč eksperimentalne pristope, študijske in obštudijske projekte, osebne nagovore avtorjev in usmeritve mentorjev, uspela predstaviti celoten in celovit izobraževalni proces v okviru prepoznavne enosti, fakulteto pa kot na tradiciji in izročilu njenih velikih arhitektov in pedagogov, od Plečnika do Ravnikarja, temelječo institucijo arhitekturnega izobraževanja, ki vselej pogled usmerja naprej. Z izborom zaključnih del od 1924 do danes je razstava predstavila nekakšen odprti arhiv, ki vabi k vpogledu v obravnavane teme v času njihovega nastanka, ki aktualnost problematike in zavezanost želji in volji arhitekture, da se z njo sooči, samo potrjuje. Razstava Mladi smo in živi: 100 let šole za arhitekturo v Ljubljani je uspela predstaviti večplastno delovno, miselno in raziskovalno okolje študijskega procesa na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani v preteklih 100 letih in tudi v dani težki situaciji pokazati na njeno voljo, živahnost in živost usmerjeno v prihodnost, zato jo je žirija nominirala za kandidatko za eno izmed Plečnikovih odličij.

Nominacija

edu.arh: prakse arhitekturnega izobraževanja

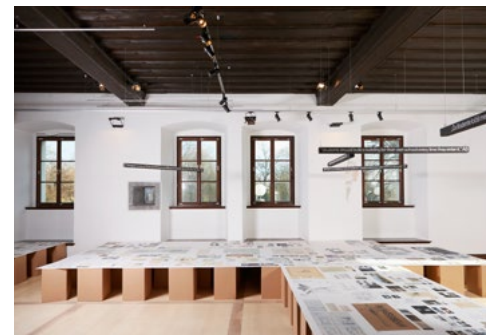
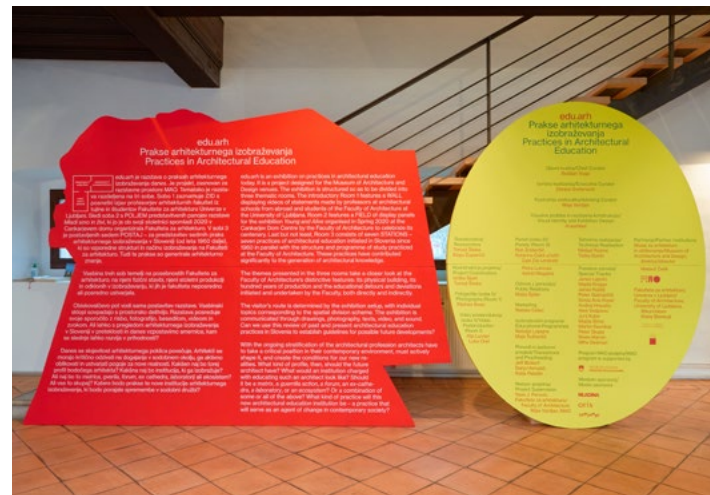
razstava

Avtorji: BOŠTJAN VUGA, DANICA SRETENOVIĆ, MAJA VARDJAN, DAN ADLEŠIČ, GREGOR BUCIK, NEJC PRAH, KLEMEN ILOVAR

Razstava edu.arh: Prakse arhitekturnega izobraževanja, je bila na ogled v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje med 29. oktobrom 2020 in 30. majem 2021 in je bila posvečena 100-letnici Fakultete za arhitekturo v Ljubljani. Razstava je bila postavljena z ambicijo prespraševanja raznovrstnih praks arhitekturnega izobraževanja, ki niso vezane zgolj na kurikulum »uradne« izobraževalne institucije. Razstava je z domiselno postavitvijo in večplastnim podajanjem informacij, okvir pridobivanja znanja arhitekta razširila ter predstavila v treh konceptualnih postavitvah: Zid, Polje in Postaje, ki obiskovalca vzbudijo k vzpostavljanju povezav med njimi. Uvodni navidezni video dvogovori arhitektov – profesorjev z uglednih arhitekturnih šol iz tujine in študentov Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani na »videozidu«, so naslovili izredno aktualna vprašanja povezana z danostmi, željami in usmeritvami sodobnega študija arhitekture: od prostorskih zahtev, predvidenega profila diplomanta, do vprašanja povezovanja in povezljivosti dela v arhitekturnem biroju in v izobraževalnem procesu. V drugem prostoru so bili v prostorskem konceptu »polja« razstavljeni panoji z razstave Mladi smo in živi, ki jo je ob svoji 100 letnici organizirala in postavila Fakulteta za arhitekturo Univerze Ljubljani pred tem v Cankarjevem domu. V tretjem sklopu pa je bilo predstavljenih sedem »postaj«, ključnih

za premišljujočo slovensko arhitekturno kulturo (od reform Edvarda Ravnikarja znotraj institucije, do »zunanjih«, kot so ab-Arhitektov bilten, Piranski dnevi arhitekture, BIO, in platforma Future Architecture), in so po mnenju avtorjev razstave tiste, ki nakazujejo na prakse arhitekturnega izobraževanja v Sloveniji (od 1960 dalje), ki so in še delujejo vzporedno z institucionalnim pridobivanjem znanja na fakulteti, ter generirajo specifična arhitekturna znanja. Razstava ob kateri je izšla tudi povedna publikacija, je na provokativen in proaktiven način obiskovalca prisilila v odziv – premislek, izstop in zahtevo po pogledu izven navideznega lagodja ustaljenega akademskega okvira; saj, v kolikor si arhitekture ne želimo videti kot podrejene servisne dejavnosti ampak jo razumemo kot dejavnost, ki se ne zgolj odziva na spremembe v družbi, pač pa je tudi njihov vzpodbujevalec, generator in afirmator – na bolje – tudi v prihodnosti, je proces izobraževanja nedvomno odprt poligon z velikim potencialom, ki ga je nujno potrebno ustrezno izkoristiti. Za premišljen angažiran prispevek in izredno kvalitetno predstavitev je žirija razstavo edu.arh nominirala za kandidatko za eno izmed Plečnikovih odličij.

Plečnikova nagrada

NEUE GALERIE UND KASEMATTEN / NEUE BASTEI, WIENER NEUSTADT

Avtorji: Matija Bevk, Vasa J. Perovič, Johannes Paar

Projektivno podjetje: Bevk Perovič arhitekti

Projektna skupina: Matija Bevk, Vasa J. Perovič, Johannes Paar, Christophe Riss, Mitja Usenik, Blaž Goričan, Irene Salord Vila, Maša Kovač Šmajdek, Juan Miguel Hererro, Vid Tancer, Andrej Ukmar

Natečajna skupina:

Statika:

Projektiranje: 2016 - 2019

Izvedba: 2019

Naročnik: Mesto Wiener Neustadt

Lokacija: Wiener Neustadt

Vir: Mednarodni javni arhitekturni natečaj

1. nagrada

Bruto površina: 2900 m²

Povezava: www.bevkperovic.com

Fotograf: David Schreyer

Plečnikova medalja

CUKRARNA

Avtorji: Marko Studen, Jernej Šipoš, Boris Matič

Projektivno podjetje: Scapelab

Projektna skupina:

Natečajna skupina:

Statika: Elea iC

Projektiranje: 2014

Izvedba: 2018-2021

Naročnik: Mestna občina Ljubljana

Lokacija: Poljanski nasip 40, Ljubljana

Vir: Javni arhitekturni natečaj, 1. nagrada, 2009

Uporabna površina: 5.500 m²

Povezava: www.scapelab.com

Fotograf: Miran Kambič

Plečnikova medalja

SOSESKA BRDO 2

Avtorji: Aljoša Dekleva, Tina Gregorič, Lea Kovič

Projektivno podjetje: Dekleva Gregorič arhitekti

Projektna skupina: Aljoša Dekleva, Tina Gregorič, Lea Kovič, Andi Koder, Martin Kruh, Martina Marčan, Naia Sinde, Tina Špat, Vid Zabel

Natečajna skupina: Aljoša Dekleva, Tina Gregorič,

Lea Kovič, Martina Marčan, Naia Sinde, Vid Zabel,

Martin Kruh, Ana Riesco

Statika:

Projektiranje:

Izvedba: 2016 - 2019

Naročnik: SSRS, Stanovanjski sklad Republike

Slovenije

Lokacija: Ljubljana

Vir: Javni arhitekturni natečaj, 1. nagrada

Uporabna površina:

Povezava: <https://www.dekleva-gregoric.com/>

Fotograf: Miran Kambič

Plečnikova medalja za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture

INTERDISCIPLINARNI DELOVNI SKUPINI ZA VPIS

DEL JOŽETA PLEČNIKA NA UNESCO SEZNAM

SVETOVNE KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE

Avtorji: Špela Spanžel, vodja projekta nominacije in vodja Delovne skupine za pripravo nominacije del Jožeta Plečnika za vpis na UNESCO seznam svetovne dediščine

Člani različnih sestav formalno imenovane skupine pri Ministrstvu za kulturo od 2013 naprej, navedeni po abecednem vrstnem redu:

Andrej Hrausky, Sonja Ifko, Lena Jevnik, Nataša Jurgec Gurnick, Špela Karo, Mateja Kavčič, Natalija Lapajne, Darja Pergovnik, Ana Porok, Irena Potočnik, Špela Spanžel (vodja), Marko Stokin, Tomaž Štoka (koordinator), Metka Štrajhar, Meta Štular, Irena Vesel, Gojko Zupan, Bogo Zupančič.

Uredniški odbor za pripravo nominacijskega dosjeja: Tomaž Štoka (urednik), Špela Spanžel, Špela Karo, Mateja Kavčič, Bogo Zupančič.

Uredniški odbor za pripravo dodatnih informacij – november 2020:

Špela Spanžel (urednica), Špela Karo, Mateja Kavčič, Irena Potočnik, Tomaž Štoka.

Uredniški odbor za pripravo dodatnih informacij – februar 2021:

Špela Spanžel (urednica), Špela Karo, Mateja Kavčič, Darja Pergovnik, Irena Potočnik, Tomaž Štoka.

Plečnikova medalja s področja arhitekturne teorije, kritike in strokovne publicistike

KNJIGA: O OBLASTI V ARHITEKTURI

Uredila: Mateja Kurir

Avtorji: Andrew Ballantyne, Andrew Benjamin, Mladen Dolar, Hilde Heynen, Nadir Lahiji, Dean Komel, Elke Krasny, Mateja Kurir, Jeff Malpas, Robert Pfaller, Gerard Reinmuth, Luka Skansi, Douglas Spencer, Teresa Stoppani, Sven-Olov Wallenstein

Založnika: Maska, zavod za založniško, kulturno in producersko dejavnost in Društvo Igor Zabel za kulturo in teorijo.

Študentsko Plečnikovo priznanje

IDEJNA ZASNOVA RAFINERIJE ODPADKOV IN ENERGETSKO SREDIŠČE NA OBMOČJU TERMOE-LEKTRARNE TRBOVLJE

Magistrsko delo

Avtorica: Eva Matijaševič

Mentor: doc. Rok Žnidaršič

Nominacija

HIŠA MM

Prenova enodružinske hiše z zunanjo ureditvijo v

Domžalah

Avtorja: Žiga Ravnikar, Eva Senekovič

Projektivno podjetje: a2o2 arhitekti

Zasaditev vrta: Andraž Keršič

Statika:

Projektiranje: 2019

Izvedba: 2020

Naročnik: zasebni

Lokacija: Domžale

Velikost parcele: 487 m²

Pozidana površina: 118 m²

Neto površina hiše: 110 m²

Povezava: www.a2o2.si

Fotografinja: Ana Skobe

Nominacija

ODVETNIŠKA PISARNA SK

Avtorji: Maša Mertelj, Matic Vrabič, Eva Gusel

Projektivno podjetje: Mertelj Vrabič Arhitekti

Projektiranje: 2019

Izvedba: 2020

Naročnik: Odvetniška pisarna Sibirčič Križanec

Lokacija: Metalka, Dalmatinova ulica, Ljubljana

Površina: 525 m²

Povezava: www.merteljvrabic.com

Fotograf: Klemen Ilovar

Nominacija

KNJIGA: VRT KOT PRISPODOBA

Uredili: Ana Kučan in Mateja Kurir

Avtorji: Jože Barši, Andrew Benjamin, Erika Bordon,

Lisa Diedrich, Mladen Dolar, Pavel Gantar, Davorin

Gazvoda, Joao Gomes da Silva, Barbara Habič

Pregl, Urška Jurman, Dževad Karahasan, Dean

Komel, Miklavž Komelj, Miloš Kosec, Lev Kreft,

Ana Kučan, Mateja Kurir, Lilli Lička, Janez Marušič,

Jure Mikuž, Olaf Nicolai, Martin Prominski, Martin

Rein-Cano, Gerard Reinmuth, Carl Steintz, Kinga

Szilagyi, Marc Treib, Aleš Vodopivec, Sven-Olov

Wallenstein, Catherine Ward Thompson,

Udo Weilacher, Saskia De Wit in Nadja Zgonik.

Založnika: Muzej za arhitekturo in oblikovanje in

Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani

Nominacija

RAZSTAVA: MLADI SMO IN ŽIVI:

100 LET ŠOLE ZA ARHITEKTURO V LJUBLJANI

Avtorji: Rok Žnidaršič in Katarina Čakš s sodelavci

za organizacijo razstave v sodelovanju UL Fakultete za arhitekturo in Muzeja za arhitekturo in oblikovanje - MAO

Nominacija

RAZSTAVA: EDU.ARH: PRAKSE ARHITEKTURNEGA

IZOBRAŽEVANJA

Avtorji: Boštjan Vuga, Danica Sretenović, Maja

Vardjan in Ansambel (Dan Adlešič, Gregor Bucik,

Nejc Prah, Klemen Ilovar)

Sklad arhitekta Jožeta Plečnika
Karlovska 3, 1000 Ljubljana

- UPRAVNI ODBOR SKLADA:
1. prof. Miha Dešman, u.d.i.a., predsednik UO
 2. prof. dr. Matej Blenkuš, u.d.i.a., FA
 3. Maja Ivanič, u.d.i.a., DAL
 4. mag. Miran Gajšek, u.d.i.a., MOL OUP
 5. prof. dr. Davorin Gazvoda, u.d.i.k.a., BF UL
 6. Andrej Hrausky, u.d.i.a., DESSA
 7. Tomaž Krištof, u.d.i.a., ZAPS
 8. Damijan Uranker, u.d.i.a., MOP
 9. Barbara Koželj Podlogar MK, Direktorat za ustvarjalnost
 10. dr. Matej Nikšič, u.d.i.a., UIRS
 11. prof. dr. Ana Kučan, u.d.i.k.a., BF UL

SKUPŠČINA SKLADA: Predsednik skupščine sklada: Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana

1. AMBIENT, Majda Kregar, u.d.i.a.
2. URBANISTIČNI INŠTITUT RS, dr. Matej Nikšič, u.d.i.a.
3. BIOTEHNIŠKA FAKULTETA UL, prof. dr. Davorin Gazvoda, u.d.i.k.a.
4. LUZ, Ferdo Jordan, u.d.i.a.
5. MO MARIBOR, Aleksander Saša Arsenovič, župan
6. SAZU, prof. dr. Fedja Košir, u.d.i.a.
7. MOL – oddelek za kulturo, Jerneja Batič, um. zg.
8. MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Damijan Uranker, u.d.i.a.
9. MINISTRSTVO ZA KULTURO, Direktorat za ustvarjalnost, Barbara Koželj Podlogar
10. Galerija DESSA, Andrej Hrausky, u.d.i.a.
11. ZAPS, Tomaž Krištof, u.d.i.a.
12. FAKULTETA ZA ARHITEKTURO UL, prof. dr. Matej Blenkuš, u.d.i.a.
13. DRUŠTVO ARHITEKTOV LJUBLJANE, Maja Ivanič u.d.i.a.
14. DRUŠTVO KRAJINSKIH ARHITEKTOV SLOVENIJE, Jana Kozamernik, u.d.i.k.a.
15. DRUŠTVO OBLIKOVALCEV SLOVENIJE
16. RIKO d.o.o Ljubljana, Janez Škrabec, Polona Lovšin
17. ARCADIA SVETILA d.o.o., Matjaž Mavsar
18. OBČINA DOMŽALE, Toni Dragan, župan
19. WIENERBERGER d.o.o., Irena Hošpel
20. OBČINA VITANJE, Slavko Vetrih, župan
21. UM, FAKULTETA ZA GRADBENIŠTVO, PROMETNO INŽENIRSTVO IN ARHITEKTURO, prof. dr. Metka Sitar
22. MO PTUJ, Nuška Gajšek, županja